

JÁSDI MESEVÁR ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025

<p>Intézmény OM - azonosítója:</p> <p>037145</p>	<p>Készítette</p> <p>.....</p> <p>igazgató</p> <p>az Nkt.26. § (1) bekezdése szerint a nevelőtestület bevonásával</p>
<p align="center">Legitimációs eljárás</p>	
<p>Nevelőtestület nevében</p> <p>.....</p> <p>aláírás</p>	<p>Alkalmazotti közösség nevében</p> <p>.....</p> <p>aláírás</p>
<p>Az Nkt. 72. § (5) a) bekezdése alapján a pedagógiai programot a Szülői Szervezet megismerte és támogatja annak megvalósítását.</p> <p>.....</p> <p>Szülői szervezet elnöke</p>	<p>Az Nkt. 26. § (1) bekezdése és 83. § 2) g) pontja által felhatalmazva, a Jásdi Mesevár Óvoda Pedagógiai Programját a fenntartó a...../2025. számú határozatával jóváhagyta.</p> <p>.....</p> <p>Fenntartó nevében</p>
<p>A dokumentum jellege a Nkt. 26. § (1) bekezdése és a 20/2012. EMMI rendelet 82. § (1) és (3) bekezdése alapján: Nyilvános</p>	
<p>Hatályos: 2025.09.01.</p>	<p>Érvényes: a kihirdetés napjától visszavonásig</p>
<p>Készült: 1 eredeti példányban</p>	<p>Iktatószám:...../2025</p>
<p align="center">Ph.</p>	

TARTALOM

I. BEVEZETŐ	6
II. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK AZ INTÉZMÉNYRŐL	7
III. ÓVODAI HELYZETKÉP	9
1. Gyermekkép.....	9
2. Óvodakép.....	10
3. Az Óvoda Személyi Feltételei.....	11
4. Az Intézmény Tárgyi Feltételei.....	15
5. Óvodai Élet Megszervezése	15
5.1 Az óvodai élet működéséhez szükséges dokumentumok.....	16
5.2 A nevelés tervezése és időkeretei	16
6. Hagyományok, ünnepek, ünnepélyek	20
IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	22
1. Az egészséges életmód alakítása, egészségprogram	22
2. Az Érzelmi, Az Erkölcsi És Az Értéorientált Közösségi Nevelés.....	37
3. Az Anyanyelvi, Az Értelmi Fejlesztés És Nevelés Megvalósítása.	41
V. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	45
1. Az óvoda külső kapcsolati rendszere	45
2. Az óvoda belső kapcsolati rendszere	50
2.1. Nevelőtestület.....	50
2.2. Alkalmazotti közösség	50
2.3. Szülői szervezet.....	51
VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI. 51	
1. Játék.....	51
2. Verselés, mesélés	54
3. Ének, zene, népi játék, tánc.....	57
4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	60
5. Mindennapos mozgás.....	63
6. Külső világ tevékeny megismerése.....	66
7. Munka jellegű tevékenységek	75
8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	78
VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	81
VIII. ESÉLYEGYENLŐSÉG – A GYERMEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	83
1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek	83
1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek	90
1.3. Kiemelten tehetséges gyermek.....	94

2.	A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	96
3.	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek	97
4.	A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlettségének mutatói az óvodai élet végére:	99
IX.	GYERMEKVÉDELEMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	100
1.	Az óvoda/iskola szociális segítő feladatai	102
2.	A hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek interkulturális neveléséből adódó óvodapedagógusi feladatok	104
3.	Diabéteszes gyerekek	105
X.	INTEGRÁCIÓT ELŐSEGÍTŐ SZEMÉLYISÉG FEJLESZTŐ, TEHETSÉGGONDOZÓ, FELZÁRKÓZTATÓ PROGRAM	106
1.	Az integrációt elősegítő személyiség fejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program jellemzői	107
2.	Pedagógiai munka kiemelt területei	110
3.	Szervezési feladatok:	115
XI.	MADÁRBARÁT ÓVODA	121
XII.	ÓVODAKERT PROGRAM	122
X.	FELHASZNÁLT IRODALOM	123
XI.	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	124

*„Engem ne emeljen a magasba senki,
ha nem tud addig tartani, míg tényleg megnövök.*

*Guggoljon ide mellém,
ki nem csak hallani, de érteni akar,
hogy közel legyen a szívdobogásunk.”*

/ Birtalan Ferenc/

I. BEVEZETŐ

Pedagógiai Programunkat a Zilahi Józsefné Óvodai nevelés játékkal, mesével óvodai nevelési program felhasználásával készítettük el, amely kidolgozásánál figyelembe vettük a mindenkori törvényi szabályozásokat.

A köznevelési rendszer alapvető pillére az óvoda. A kihívásokkal teli, folyamatosan változó, megújuló világunkban a gyermekek számára az óvoda az a mesés hely, mely biztonságot, állandóságot, önfelelt élményekben gazdag gyermekkort képes biztosítani az esélyegyenlőség és mindenki más számára elérhető, magas színvonalú neveléshez- oktatáshoz való egyenlő hozzáférés jegyében. Ezért is fontos az intézményben a derűs, kiegyensúlyozott egyenletes, ritmikusan ismétlődő tevékenységeket magába foglaló óvodai élet és érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes légkör biztosítása. Ahol az eltérő szükségletekből adódóan, egyéni ütemben, saját érési folyamatuknak megfelelően fejlődnek a gyermekek. Hatalmas felelősségünk van abban, hogy a gondjainkra bízott, majdan felnövekvő nemzedék számára követendő értékeket közvetítsünk.

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, biztosítva hogy minden gyermek magas színvonalú, szeretetteljes nevelésben részesüljön, esetleg meglévő hátrányai csökkenjenek. Célunk, hogy gyermekeink megtanuljanak eligazodni környezetükben, képesek legyenek a kooperációra és a kommunikációra, valamint sajátítsák el a megfelelő magatartásformákat. Arra törekszünk, hogy a szülőkkel együttműködve a lehető legjobb feltételeket biztosítsuk az óvodás korú kisgyermekek érzelmi biztonságának megteremtéséhez, felhőtlen, örömteli gyermekkorkoruk megóvásához, képességeik kibontakoztatásához. Mindezekhez olyan családi, esztétikus és minőségi környezetet teremtünk, melyben a gyermek és felnőtt egyaránt jól érzi magát.

A szülőkkel kapcsolatban törekszünk megerősíteni bennük, hogy a nevelésben az elsődleges szerep őket illeti meg, az óvoda kiegészíti a családi nevelést. Tiszteletben tartjuk a szülők világnézetét, a családban kialakult szokásokat.

A pedagógiai programunk elkészítésekor figyelembe vettük a helyi szokásaink, és nevelési értékeink beépítését a mindennapi gyakorlatba. Fontos számunkra a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése. Külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermekek minden segítséget megkapjanak hátrányaik leküzdéséhez. Célunk, hogy a tudatosan tervezett munkánk során a gyermekek úgy találkozzanak az ismeretekkel, hogy az által belső értékeik növekedhessenek.

Szeretnénk, ha óvodánk az a hely lenne, ahol minden a gyermekekért, a gyermekekkel történne. Sikeres a nevelőmunkánk, ha gyermekeink az óvodáskor végére vidám, nyitott, őszinte, kíváncsi, önálló, toleráns, jószívű, segítőkész gyermekekké válnak.

II. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK AZ INTÉZMÉNYRŐL

Az intézmény neve: Jásdi Mesevár Óvoda

Az intézmény címe: 8424 Jásd, Kossuth L. u. 114.

OM azonosító: 037145

Telefonszám: 88/ 494-109

E-mail: jasdovi@gmail.com

Igazgató: Benisné Schveighardt Anita

Az intézmény fenntartója: Jásd Község Önkormányzata

A fenntartó címe: 8424 Jásd Dózsa Gy.u.1.

A fenntartó elérhetősége: 88/ 587-820

Az intézmény alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése

049010- Máshova nem sorolt gazdasági ügyek

091110 – Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091120 – Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

091140 – Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

096015 – Gyermekeképzés köznevelési intézményben

096025- Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

Az intézmény alaptevékenysége körében feladata az óvodai nevelés ellátása.

Feladata továbbá

- a többi gyermekkel együtt nevelhető, sajátos nevelési igényű gyermeket, akinek óvodai nevelése a Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján normál óvodai csoportban integráltan megvalósítható (beszédfogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, látássérült- gyengén látó gyermek)
- 2011. évi CLXXXIX. (továbbiakban: Möt.v.) 13. § (1) bek. 6. pontjába előírt óvodai ellátás

- Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.) 4. § 14a. a) és r) pontjában meghatározott óvodai nevelés
- gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban: Gyvt.) meghatározott gyermekétkeztetés.

Törvényi hivatkozások

- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2012. évi CXCV. törvény egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Jásdi Mesevár Óvoda Alapító Okirata

III. ÓVODAI HELYZETKÉP

„Mert csináljon a gyermek bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait, ő azt hiszi, csak játszik. De mi tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű, tevékeny ember váljék belőle.”

(Varga Domonkos)

Intézményünk Veszprém vármegye észak-keleti részén fekvő kis zsák faluban, Jásdon található. Csendes, nyugodt természeti környezetben, szép óvodaudvarral körülvett épületben egy csoporttal működik.

A Jásdi Mesevár Óvoda 1976-tól látja el a gyermekek nevelésének feladatait, egy vegyes csoportban. Óvodánk gyönyörű természeti környezetben, a falu egy mellékutcájában helyezkedik el. Az óvoda családias, barátságos, nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó környezettel várja a gyermekeket. Az intézmény kertje hatalmas, mely sokféle játék-, és mozgás lehetőséget ad a gyermekek számára. 2025-ben elnyertük a Madárbarát Óvoda címet és Óvodakerttel is rendelkezünk. Az intézményben többször történt kisebb felújítás, melyet nyertes pályázatból biztosított a fenntartó, 2024-ben megújult a gyermek mosdó.

Csoportszobánk barátságos, sok játékeszköz várja a gyermekeket, melyet folyamatosan bővítünk, berendezése megfelelő, díszítése évszakokhoz, ünnepekhez illik.

1. GYERMEKKÉP

Nevelőtestületünk számára a gyermek az első, a legfontosabb. A gyermek mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Személyiségének fejlődését a genetikai és szociális folyamatok, valamint az őt körülvevő környezeti hatások együttese határozzák meg. Ezért fontos a szükségleteit kielégítő, egyéni fejlődését elősegítő gondoskodás, nevelés, valamint az optimális személyi és tárgyi környezet biztosítása, mely az esetlegesen megjelenő hátrányait is csökkenteni tudja. Ide tartozik az életkoruknak megfelelő eszközök, elegendő hely, idő biztosítása az egyes tevékenységformákhoz, elsősorban a játékhoz, mely a fejlődés, fejlesztés legjobb eszköze

óvodáskorban. Az óvodáskor szenzitív időszakában a játékos élmények feldolgozásával válik az óvodás gyermek maga is elfogadóvá, empatikussá, együttműködővé és segítőkésszé. Olyan gyermekké, aki képes tolerálni, elfogadni a különbözőségeket, az eltérő külső és belső tulajdonságokat és előítéletektől mentes személyiséggé válik. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

2. ÓVODAKÉP

Az óvoda a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Pedagógiai alapelveinknek megfelelően azon fáradozunk, hogy minden hozzánk járó gyermeknek derűs, nyugodt, biztonságot nyújtó, jó légkört biztosítsunk. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, melyet óvodánk sajátos eszközeivel egészít ki, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. A szülői ház nevelését – azzal jó, folyamatos, naprakész kapcsolatot tartva – igyekszünk kiegészíteni. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Óvodapedagógusaink jól képzettek, nyitottak a módszertani, pedagógiai újdonságokra. Az óvodás korosztály nevelésében nagyon fontos a pedagógusok és a nevelőmunkát segítő felnőttek személyisége, személyes példaadása. Az intézményben folyó nevelő, fejlesztő munka a gyermekek életkorához, fejlettségéhez igazodik, ez tükröződik napirendünkben, heti rendünkben, a felkínált tevékenységi formákban, a gyermekek felé közvetített ismeretekben, műveltségtartalmakban, tanulásszervezési eljárásainkban. Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesül. Sok gyermek esetében az óvoda az első családon kívüli szocializációs közeg, ezért fontos feladatunk bensőséges, pozitív érzelmi kapcsolatokat kialakítanunk (gyermek-felnőtt, gyermek-gyermek).

Az óvodánk nevelésben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról.
- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

3. AZ ÓVODA SZEMÉLYI FELTÉTELEI

Felsőfokú pedagógiai képesítéssel rendelkező főállású óvodapedagógusok látják el a gyermekek nevelését. Pedagógusaink szakmailag felkészültek, rugalmasak, elfogadó, segítő, támogató attitűdjük modellt, mintát mutat a gyermekek számára.

Munkájukat pedagógiai asszisztens és szakképzett óvodai dajka segíti.

Intézményünkben a logopédiai fejlesztést a Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Várpalotai Tagintézményének szakemberei segítségével helyben történik, a fejlesztésben részesülő gyerekek számára megállapított óraszám függvényében. A sajátos nevelésű igényű gyermekek ellátása megbízási szerződés alapján valósul meg.

Pedagóguskép, pedagógiai munkával kapcsolatos elvárásaink

Az óvodapedagógus viselkedése, magatartása, egész lénye, személyisége minta a gyermek számára.

Pedagógusképünk kialakításában, formálásában az alábbi kiemelt óvodapedagógiai kompetenciák kapnak hangsúlyos szerepet:

- képesek a gyermeki személyiség feltétel nélküli elfogadására és fejlesztésére
- az egyéni igényekre és fejlődési feltételekre tekintettel elősegítik a gyermekek értelmi, érzelmi, testi, szociális és erkölcsi fejlődését
- a sajátos nemzeti hagyományok és az egyetemes emberi értékek elsajátítását segítik
- az egyéni értékek pozitív irányú megközelítése
- megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermekszertet
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek lehetőséget teremt ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Feladataik ellátását a mindenkor érvényben lévő törvényi szabályozások határozzák meg, a pedagógiai programunk tartalmi elemei, valamint személyre szabott munkaköri leírása.

Az óvodapedagógus és a dajka együttműködése:

A pedagógiai program megvalósítása során az óvodapedagógus a pedagógiai asszisztens és a dajka munkája összehangolttá válik, mert a pedagógiai asszisztent és a dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítójének tekintjük. Különösen hangsúlyossá válik a szerepük ilyen kis dolgozói közösségekben, mint a mieink. A pedagógiai munkához nyújtott segítségük, illetve a zökkenőmentes óvodai működés érdekében végzett munkájuk elengedhetetlen. Ehhez az kell, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyenek az intézmény és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről. A napirendnek megfelelően látják el feladataikat. Betartják a nevelési elveket, megoldanak kisebb nevelési feladatokat. Biztosítják az óvodapedagógus nyugodt munkáját, gondoskodnak a rendről és a tisztaságról. A gyermekek igényeinek megfelelően részt vesznek játékukban.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozásokat óvodapedagógus irányítja; ugyanakkor, ha reggel 8.00 óra előtt vagy a délutáni időszakban nem fejlesztő, iskola- előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervez, ezen időszakokban a gyermekek felügyeletét a nevelő oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott pedagógiai-asszisztens, vagy dajka munkatársak is elláthatják.

Gyermek felügyelete: a gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről való gondoskodás, az óvodába történő belépéstől az óvoda jogszerű elhagyásáig terjedő időben, továbbá a pedagógiai program részeként kötelező, az intézményen kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt.

Főző konyha

Óvodánk saját főzőkonyhával rendelkezik, a főzési feladatokat 2 fő látja el. Munkájukat 1 fő élelmezésvezető irányítja.

Munkahelyi kapcsolatok etikai normái

- A nevelőtestület, és az óvoda/konyha alkalmazottjai kölcsönösen megbecsülik és tisztelik egymást, hatékony munkakapcsolat kialakítására törekednek. Egymásról szülők és gyerekek előtt elmarasztaló véleményt nem nyilvánítanak. A felmerült konfliktusokat kulturáltan, megértéssel, az okok megszüntetésével próbálják megoldani.
- A pedagógus, valamint az óvoda/konyha alkalmazottjai semmilyen formában sem élnek vissza kollégáik, a gondoljaikra bízott gyerekek, s azok hozzátartozóik bizalmával.
- Munkája szabad szellemi tevékenység, a társadalom által meghatározott célokhoz szabadon választhatja meg a módszereket. A pedagógus toleráns más pedagógiai irányzatokkal szemben, s tiszteletben tartja a sajátjától eltérő eredményes módszereket.

A pedagógus személyiségével, szakmai felkészültségével összefüggő etikai követelmények.

- A pedagógus egész személyiségével nevel, követendő pozitív erkölcsi mintául szolgál.
- Nyíltan vallja világnézetét, s tiszteletben tartja mások világnézeti elkötelezettségét.
- Szakmai elhivatottsága, felkészültsége, kulturáltsága, munkamorálja példaértékű. Kellő önismerettel, önbecsüléssel, önkritikával rendelkezik. Igényli az emberi és szakmai megújulást. Munkájára a humanitás a demokratikus gondolkodásmód jellemző.
- Magatartásában és megjelenésében példamutató. Az emberi kapcsolatokban segítőkész, kiegyensúlyozott és mértékletes.

- Sem kollégáit, sem a rábízott gyerekeket, sem a szülőket nem illetheti megbélyegző kijelentésekkel.
- Káros szenvedélyektől, megbotránkoztató, közízlést sértő magatartástól mentes életet él.
- A televízió, a rádió és az írott sajtó képviselőinek, valamint külső szervezetnek adott mindennemű felvilágosítás nyilatkozatnak minősül.
- Internetes portálokon, közösségi oldalakon nem nyilatkozhatnak az intézmény dolgozói az óvodát érintő kérdésekről. Egyéb témákban minden nyilvános oldalon kötelező a kulturált, etikai normákat szem előtt tartó szóbeli, írásbeli és képi megnyilvánulás, amely az óvoda hitelét nem rontja.

Pedagógus – gyerek kapcsolat etikai normái

- Megfelelő környezet, légkör biztosításával elősegíti, hogy a gyermekek tudják vállalni önmagukat. Megmutathassák tényleges tudásukat, képességeiket és maximálisan továbbfejlesszék.
- A pedagógus viselkedését, tetteit, szavait a gyermekekért érzett felelősség hatja át.
- Gondoskodik arról, hogy a gondjaira bízott gyerekeket semmilyen hátrányos megkülönböztetés ne érje / képesség, vagyon, rang, vallás, bőrszín /.
- Tiszteletben tartja a gyermekek és azok szüleinek világnézetét.

A pedagógus – szülő kapcsolat etikai normái

- Munkája során partnernek kell tekintenie a gyermekeket és azok szüleit. Nevelési tanácsaival segíti a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését.
- Eredményes munkát csak a családdal összhangban érhet el, ezért segíti a családokat hasznosítható, pontos információkkal, emberbaráti szeretettel.
- Nevelő – oktató munkája nyilvános, nem titkolhatja el sem az eredményeket, sem a kudarccokat, hibákat.
- Semmiféle előnyszerzésre nem használhatja fel a szülőkkel gyerekeik által létrejött kapcsolatot!

4. AZ INTÉZMÉNY TÁRGYI FELTÉTELEI

Programunk megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésünkre állnak. Óvodánk tiszta, izléses és esztétikus, harmóniát sugároz. Az épületet nagy füves udvar veszi körbe, melyen homokozó, csúszda, mászóvár, mászóka és rugós játékok találhatóak. Óvodásaink rendelkezésére állnak még mobil játékeszközök (biciklik, rollerek, labdák, homokozó játékok) is. Az óvoda tárgyi, környezeti feltételei a gyermekek biztonságát, kényelmét, egészségük megőrzését szolgálják. A rendelkezésre álló helyiségeket rendeltetésszerűen, a pedagógiai feladatok megvalósítása érdekében használjuk. A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. A gyermekek által használt eszközök és bútorzatok számukra hozzáférhetőek és biztonságosak. Játékainkat az életkornak megfelelően, biztonság, tartósság, célszerűség, tudatosság alapján vásároljuk, készítjük, melyek segítik a kreativitást, logikus gondolkodást, gazdagítják a gyermekek elképzeléseit. Ösztönzik a gyermekeket az élmények, tapasztalatok többszöri átélésére, valamint lehetővé teszik mozgásigényük kielégítését. Dolgozóink számára biztosított a megfelelő munkakörnyezet.

5. ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket. Az óvodai élet megszervezése az óvodapedagógusok feladata. Az óvodai életet tudatosan alakítjuk, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élősavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van, a gondozás alatt formálódik az óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens és a dajka kapcsolata a gyermekkel. Csoportunkban az óvodapedagógusok közösen készíti el és dokumentálják a terveket és megfigyeléseket. A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük és írásban rögzítjük. A tevékenységeket kötött és kötetlen formában szervezzük. A gyermekek ezekben egyénileg, kiscsoportokban vagy mindannyian egyszerre vesznek részt.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében, a gyermekekkel történő tevékenységek mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

5.1 AZ ÓVODAI ÉLET MŰKÖDÉSÉHEZ SZÜKSÉGES DOKUMENTUMOK

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomán követését különböző kötelező dokumentumok és az óvodapedagógus által készített feljegyzések, dokumentumok szolgálják.

Az intézményünk a gyermek értelmi, beszéd-, mozgásfejlődésének, szociális érettségének, fejlettségének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként – rögzíti. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk.

Kréta dokumentumok:

- a felvételi előjegyzési napló,
- a felvételi és mulasztási napló,
- az óvodai csoportnapló,
- egyéni fejlődési napló,
- az óvodai törzskönyv,

5.2 A NEVELÉS TERVEZÉSE ÉS IDŐKERETEI

Az Óvodai nevelés játékkal, mesével óvodai nevelés céljának és feladatai ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük meg. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Az óvodapedagógus számára alapvetően fontos feladat a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán, gyermeki ötletekre, tapasztalatokra. A tervezésben tudatosan vegyük számításba, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző és a gyermek fejlődését tekintve is különböző szinteken lehet egyik vagy másik képességét illetően. A fejlődés dinamikája tehát egy-egy gyermek esetében a különböző területeken más és más lehet. A nevelés és tanulás tervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. A cél és a feladatok ismeretében a fejlesztést hosszú távon, éves, féléves periódusokban gondoljuk át, ám konkrét formában tervezni inkább egy vagy két hetes periódusokban célszerű, hiszen csakis ez esetben nyílnak lehetőségünk a gyermekek spontán ötleteinek és tapasztalatainak begyűjtésére és a nevelőmunkában való felhasználására. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

A gyermeket foglalkoztató élmények és tapasztalatok éppen olyan részei a nevelésnek, mint az óvodapedagógus által előzetesen átgondolt és megtervezett feladatok. A gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítés feltételezi a gyermek szűkebb és tágabb környezetében megszerzett, átélt élményeinek és tapasztalatainak, ötleteinek, aktuális tevékenységeinek beépítését a nevelőmunka egészébe. Ezért a tervezés során külön is biztosítani szükséges a gyermeki tapasztalatok előre nem tervezhető tartalmának megjelenítését a tervező és megvalósító munkában. A gyermekek folyamatos megfigyelése, az óvodások élményeinek meghallgatása és közös élmények nyújtása a tervezés előkészítő folyamatához tartozik.

Alapvetően a tevékenységek megtervezéséből kiindulva a neveléstanulás komplex egymásra hatását figyelembe véve szükséges tervezni. A tervezésnél a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt. A többoldalú tapasztalatszerzés és tevékenykedtetés segítségével tervezzük meg.

A tematikus terv megírása egyben a napi vázlatot is megadja az óvodapedagógus számára, ezért nem szükséges a külön vázlatírás. Ennél fontosabb azonban, hogy feljegyzéseket vezessünk a gyermekek fejlődési üteméről, hogy konkrét megfigyelések adjanak alapot az egyéni, differenciált fejlesztés megtervezéséhez. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előre haladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

A fejlesztés módszere:

A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül részben osztott és osztatlan csoportban is megvalósíthatók a kitűzött nevelési célok és feladatok. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött tevékenység keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A szervezett mozgásfejlesztés, testnevelés kis – középső - és nagycsoportban egyaránt kötött formában történik. A gyermeki tevékenység változatos formája valósul meg: egyéni, páros, mikro-csoportos és csoportos szervezéssel.

A fejlesztés, a tevékenység formáját ne a gyermekek életkora, hanem a gyermek fejlettségi szintje határozza meg. A gyermekek önállóan, spontán szerzet tapasztalatai nagyon jó kiindulópontot jelentenek az óvodapedagógus számára a tudatos, irányított tapasztalás megszervezéséhez. A világban eligazodni készülő gyermek felkészítése az életre feltételezi olyan szituációk megélését, ahol szabadon alkothat, dönthet, gondolkodhat, cselekedhet.

A lényeg mindig az legyen, hogy cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel, érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon a gyermek és valódi, a környezetben meglévő problémával foglalkozzon. Az óvoda feladatai közé tartozik a kiemelkedő

képességekkel rendelkező gyermekek felismerése és fejlesztése. A szellemi fejlesztés legfőbb célja abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejtésére bátorítjuk és képessé tesszük azok megoldására. Kreatív problémamegoldásra ösztönözzük a gyermeket. Ennek kialakításához mindenképp az szükséges, hogy az óvodában legyen elegendő idő a tevékenykedésre és a tapasztalatszerzésre.

A nevelőmunka elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a nevelőmunka tervezésének irányvonalairól.

Napirend

Napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége a játék kapja. Napirendünk biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységekhez. Rugalmassága a gyermek életkorához, szükségleteihez igazodik.

Idő/óra	Tevékenység
7.00-8.30	Gyülekezés, játék.
8.30-9.30	Készülődés a tízóraihoz, tisztálkodás, tízórai. Játék, mozgás, egyéi fejlesztés.
9.30-11.45	Szabadidős tevékenységek, irányított tevékenységek, iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység, játék, séta, kirándulás.
11.45- 13.00	Készülődés az ebédhez, tisztálkodás, ebéd.
13.00-15.00	Fogmosás, mese, pihenés,
15.00-16.00	Uzsonna, játék hazamenetelig

Hetirend

Az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedtetés feltételrendszerét. Az óvodapedagógus által szervezett tanulási tevékenységek szervezeti keretei kötetlen jellegű és kötött jellegű, 5-35 perces időtartamú. A

szervezett mozgásfejlesztés, testnevelés kis – középső - és nagycsoportban egyaránt kötött formában történik. A gyermeki tevékenység változatos formája valósul meg: egyéni, páros, mikro-csoportos és csoportos szervezéssel.

Az óvodai tervezési dokumentáció a következő elemekből tevődik össze: éves terv, nevelési terv, tematikus terv heti bontásban. A tervezésnél figyelembe vesszük a gyerekek életkorát, képességeit, ismereteit, támaszkodunk az együtt szerzett élményeinkre, tapasztalatainkra és az általuk javasolt témákra.

6. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK

Az ünneplés pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál, a közös tevékenykedéssel, az esztétikai élmények hatásával.

Az ünnepek a hagyományok ápolása szempontjából is fontosak, hiszen a kultúránk megismertetésére adnak lehetőséget.

Az óvodai ünnepek a szülőkkel való együttműködés fontos színterei, lehetőség nyílik az óvoda egyéni arculatának megismertetésére.

Célunk

- Az ünnepek, ünnepélyek, jeles napok, hagyományok emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból, mint külsőségében, min belső tartalomban.
- A gyermekek számára biztosítsuk a tevékenységeknek és a társas kapcsolatoknak azt a

Csoport	Kötetlen/ kötött tevékenységek	Heti alkalom
Vegyes	<ul style="list-style-type: none"> • iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység • Verselés-mesélés • Mindennapi mozgás • Ének, zene, népi játék, tánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi-munka • Külső világ tevékeny megismerése • Mozgás 	<p>Naponta</p> <p>Naponta</p> <p>Naponta</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

rendszerét, amelyben személyiségfejlődésük pozitív irányba mutat.

Figyelmet fordítunk a szülőföldhöz való kötődés, hazaszeretet megalapozása. Ünnepek, ünnepélyek, hagyományok és jeles napok értékeinek megővésére, méltó ünneplésének megszervezésére csoport-; és óvodaszinten.

Kiscsoporttól kezdve fokozatosan alakítjuk ki a hagyományokat, szokásokat. Közösen készülünk az ünnepekre, ünnepélyekre. A csoportban ünnepeljük a gyerekek születésnapját, névnapját.

Hagyományok, ünnepek	Időpont	Felelős
Márton nap/ hét	november	minden pedagógus
Adventi ünnepkör: Mikulás, Karácsony,	november, december	minden pedagógus
Farsang	február, március	minden pedagógus
Nemzeti ünnep	március 15	minden pedagógus
Húsvét	március, április	minden pedagógus
Föld napja	április 22.	minden pedagógus
Anyák napja	május első vasárnapja	minden pedagógus
Madarak és fák napja	május 10.	minden pedagógus
Évzáró, ballagás	június első péntekje	minden pedagógus
Kirándulás	május	minden pedagógus
Gyermekek születésnapjának megünneplése	aktualitásnak megfelelően	minden pedagógus

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Megalapozódik a szülőföldhöz való pozitív kötődés, hazaszeretet
- Megalapozódik az ünnepekhez kapcsolódó szokás és normarendszerük, bíznak saját képességeikben
- Megismerik a legfontosabb jeles napjainkat, népi hagyományainkat.
- Örülnek az ünnepeknek, az ajándékozás örömeinek, aktívan részt vesznek az előkészületekben, öltözetükkel, megtisztelik egymást és az ünnepet.
- Kialakul az ünnepekhez szükséges megfelelő magatartásforma.
- A kiemelt bánásmódot igénylő gyermek, érdeklődéssel, örömmel vesz részt az ünnepségeken, számára teljesíthető szerepet vállal, és sikerélményhez jut.

IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

1. az egészséges életmód alakítása,
2. az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
3. az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA, EGÉSZSÉGPROGRAM

„Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség vagy fogyatékoság hiánya”.

(WHO Egészségügyi Világszervezet 1948)

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Célunk az egészségmegőrzés érdekében a megelőzés jelentőségének felismertetése, illetve a családok egészséges életmódbeli szokásainak befolyásolása, amely a gyermek életmódjának meghatározója lesz.

Alakuljon ki a gyermek egészséges életviteligénye, az egészség megőrzéséhez szükséges szomatikus, pszichikus, mentális és szociális szokásai, készségei, képességei.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;

- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve– speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás,
- mindennapos testnevelés, testmozgás,
- személyi higiéné,
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető
- szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás, erőszak megelőzése,
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás.

Folyamatosan alakítjuk, szépítjük az óvodai környezetünket, bevonva a gyermekeket is.

A nyugodt légkör megteremtésének alapvető feltétele a megfelelő napirend, melyet a gyermek élettani szükségleteinek figyelembevételével szervezünk meg. Úgy alakítjuk, hogy lehetővé tegye az elmélyült, nyugodt, hosszan tartó játékot is. Az óvodapedagógus személyisége

meghatározó a nevelőmunkánk sikeressége szempontjából. Teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a gyermekekre. Segítője a dajka, aki szintén nevel és hat a csoportra, tisztában van a pedagógus nevelési elképzeléseivel, módszereivel. A gondozási feladatok végzése az óvodában dolgozó valamennyi felnőtt feladata. A gondozás, a gyermekkel való törődés az első kapocs, ami közel viszi a felnőttet a kicsihez. Addig nem fejleszhető a gyermek, amíg nincs biztonságérzete, komfortérzete, amíg valamennyi testi szükséglete nincs kielégítve. Az óvodai csoportban azt kell biztosítani a folyamatos, rugalmas napirenddel, hogy a gyermekek jó légkörben, várakoztatás nélkül, szükségleteiknek megfelelően végezhesék a tisztálkodással, WC- használattal, öltözködéssel kapcsolatos teendőiket.

Kialakítandó és rögzítendő szokások

Táplálkozási szokások:

Az étkezést saját főzőkonyháról biztosítjuk a gyermekek számára. Az étrend változatos. Az ételmezésvezetővel folyamatosan egyeztetve biztosítjuk a gyermekek számára az egészséges táplálkozás feltételeit. A főzőkonyha - mint közétkeztető - feladata az ellátottak élettani energia és tápanyagigényeinek megfelelő összetételű és jellegű táplálék biztosítása. A naponta előállított ételek elkészítése, az étrend összeállítása a 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet alapján történik. A rendelet részletesen szabályozza a bölcsődékben, óvodákban, iskolákban adható ételek összetételét és elkészítésének szabályait. Kerüljük a magas só és telítetlen zsírtartalmú ételeket, a magas cukortartalmú ételek, italok fogyasztását. Támogatjuk a tejtermékek, gyümölcsök, zöldségek rendszeres fogyasztását, nemcsak főtt formában, hanem nyersen is. Óvodásainkat biztatjuk az új ízek, ételek megismerésére.

A rendelet előírásainak eleget téve igyekszünk változatos, ízletes és nem utolsósorban egészséges ételeket előállítani. Az ételek elkészítése során figyelembe vesszük a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás- egészségügyi előírásokat, valamint azt, hogy az ellátottak az életkoruknak megfelelő tápanyagbevitelben részesüljenek. Fontos szempont az is, hogy a korszerű, egészséges táplálkozás alapelveit érvényesítsük, előtérbe helyezve a változatos, egészséges étrendet.

Lehetőség van arra, hogy a diétás étrendet a szülő is biztosítsa a gyermeke számára. Az emberi erőforrások minisztere 38/2021. (IX. 1.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet

módosítása lehetőséget ad arra, hogy a diétás étrendet a szülő is biztosítsa, bevihesse vagy rendelhessen a gyermeke számára ilyen ételt. Amennyiben közétkeztetés keretében nem biztosítható a gyermek diétás étkezése, a szülő, más törvényes képviselő írásbeli nyilatkozata alapján, a gyermek által bevitt, vagy a szülő, más törvényes képviselő által az intézménybe rendelt étel az intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével biztosítható. Ennek érdekében az óvoda vezetője köteles biztosítani a hűtés, a melegítés, és fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Feladatunk:

- megfelelő mennyiségű folyadék biztosítása a nap bármely szakában,
- minden nap gyümölcs fogyasztás biztosítása,
- kulturált étkezési szokások biztosítása,
- új ízek megismertetése, megkedveltetése,
- esztétikus, alkalomhoz illő teríték,
- helyes, korcsoportnak megfelelő evőeszköz használat,
- nyugodt étkezés,
- étkezés közbeni helyes viselkedés,
- segédkezés, majd önálló munkavégzése (naposi, és önkiszolgáló munka).

Higiénés szokások:

A gyermekek tisztaság igényének kialakításához biztosítjuk a feltételeket - az egészséges, tiszta környezetet, a higiénias szabályok kialakításával pl. felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés – és a gondozás során bensőséges, inkluzív, bizalmas kapcsolatot alakítunk ki. Elengedhetetlen a korosztályoknak megfelelő szinten a szokások kialakítása, gyakoroltatása - testápolás, öltözködés, kulturált étkezés, önkiszolgálás. Segítséget nyújtunk mindaddig, míg a gyermekek biztosak nem lesznek a szokások sorrendjében. A szokások kialakítása az óvoda és az otthoni/családi nevelés együttes feladata. Megismertetjük a gyermeket az orrfújás megfelelő módjával, tüsszentéskor kívánatos viselkedéssel, a zsebkendő használatával, ennek betegségmegelőző hasznosságával.

A gondozás minden területén az egyéni adottságokat, életkori sajátosságokat vesszük figyelembe.

- étkezések előtt és után, egyéb szennyező tevékenységek alkalmával mosdó használata, ügyelve a ruha tisztaságára,
- alapvető higiénés szokások kialakítása, megszilárdítása: wc használat, kézmosás, fogmosás, fésülködés,
- környezeti higiéné: allergén anyagok kiszűrésével a felületek napi rendszerességű tisztán tartása,
- a betegségek megelőzése érdekében higiéniai szokásokat alakítása,
- az időjárásnak megfelelő öltözködésre nevelés.

Mozgás:

A gyermekek napi mozgásigényét változatos udvari játékokkal, mozgásos szabályjátékokkal, körjátékokkal, néptánc alapú mozgásfejlesztéssel elégítjük ki. Egészségpedagógiai cél a testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös (játékos, sportos) mozgás által kiváltott öröm átélése. Mindennap alkalmazható mozgásgyakorlat a mászás, járás, futás, ugrás, dobás, elkapás. Az óvodai testnevelés során alkalmazott mozgásformák alkalmassá tehetik a gyermeket az életen át tartó sporttevékenység megalapozására.

A mindennapi szabad mozgás óvodai életünk nélkülözhetetlen eleme. A harmonikus összerendezett mozgás és testi képességek fejlesztése érdekében sokat tartózkodunk szabadban, melyre az udvarunk, megfelelő feltételeket biztosít. A gyerekek mozgásos játékon keresztül, változatos környezetben sajátíthatják el alapvető motoros képességeiket. Az udvarunkon füves játéktér, homokozó és a biztonsági szabványoknak megfelelő játékok, sportszerek állnak a gyermekek rendelkezésére. A levegőzés nem csak élettani szempontból fontos, hanem elősegíti többek között a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakítását. Ha az időjárás megengedi, minden nap biztosítjuk a szabadban tartózkodás lehetőségét és törekszünk arra, hogy a gyerekek minél több tevékenységüket a levegőn végezzék. A helyi adottságok szerint a játék, a dalos játékok, a szervezett mozgások is a szabadban történhetnek.

Feladatunk:

- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség ismeretében változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása (mindennapos testnevelés, szabad mozgás lehetőségek).
- A napi tevékenység részeként a 10-20 perces frissítő mozgás (szabadban).

- Tudatos nagymozgások, finommotorika, egyensúlyérzék fejlesztésére, a tér mozgásos megismerésére irányuló mozgások.
- Kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztése.
- Mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése.
- Szülők bevonása a mozgásos tevékenységekbe
- Tornaszoba kihasználása.
- A mozgásfejlesztő játékok használata, testnevelési, mozgásos játékok szervezése.
- Séták, kirándulások szervezése.

Alvás, pihenés:

Az óvoda mindennapi életéhez hozzátartozik a délutáni pihenés. Mesével, halk énekléssel, altatókkal nyugtatjuk meg őket.

- nyugalom, csend, és jó levegő biztosítása,
- a gyermekek gerincét egyenesen tartó ágyak használata,
- alvókák, otthoni alvást segítő játékok beengedése kiscsoportban, a befogadás segítése.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására fokozott figyelmet fordítunk:

A mindennapok során, az óvodapedagógus tudatos tervező, szervező munkájának eredményeként a gyerekek tapasztalatokat gyűjthetnek szűkebb, illetve tágabb környezetük védelméről, megőrzéséről, a spontán adódó lehetőségek kihasználásával. A környezettudatos magatartás megalapozása során pozitív érzelmi viszony kialakítására törekszünk a természethez, annak értékeihez és az ember által épített környezethez egyaránt, azok védelmére, megőrzésére neveljük gyermekeinket. A gyermekek családból hozott ismereteire, a családi kirándulások, nyaralások élményeire is támaszkodunk. A környezettel való ismerkedés közben alakítjuk a gyerekek társas magatartását, alkalmazkodó képességét is. Ráirányítjuk a gyerekek figyelmét a környezet szépségére, a tisztaságra, a természet iránti felelősségre, esztétikai érzékük valamint a környezet higiéniéje iránti igény kialakítása, fejlesztése, a fenntarthatóságra nevelés érdekében. Tudatosítani szeretnénk gyermekeinkben, hogy minden emberi cselekvésnek (jó és rossz) következménye van, amely hatást gyakorol szűkebb és tágabb környezetünkre (természeti és társadalmi) egyaránt. A természet jeles napjaihoz kapcsolódva élménydús megismerési lehetőségeket biztosítunk óvodásainknak. Szűkebb környezetükben folyamatosan biztosítjuk az alkalmat a környezettudatosság elveinek

megélésére, elmélyítésére. Az érzékszervi megtapasztaltatás lehetőségét természetes körülmények között, játékos cselekvésben, felfedező tevékenységben és szenzitív élmények által biztosítjuk. Teret adunk az újrahasznosítás lehetőségének (például a munkahelyeken használt papír újrafelhasználása rajzolásra). A fenntarthatóság érdekében, a környezetvédelmet beépítjük a napi gyakorlati munkánkba és erre a szülők, a családok figyelmét is felhívjuk.

Az óvoda külső és belső környezetében található élőlények (növények, állatok) gondozására, védelmére törekszünk. A gyermekek aktívan vegyenek részt elemi környezetvédelmi tevékenységekben (téli madáretetés és madárvédelem, élőlények és szűk környezetük óvása).

Az óvoda udvarán az évszakváltással járó munkákba a gyermekeket is bevonjuk (levélsöprés, gereblyezés, stb.). Az energiaforrások takarékos felhasználására neveljük gyermekeinket (víz, villany, gáz). A séták, kirándulások alkalmával célunk a tágabb környezet természeti értékeinek megismertetése az új dolgokra való rácsodálkozás képességének fejlesztése, szemléletmódjuk bővülése.

Feladataink:

- az egészséges óvodai környezet megteremtése,
- a nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása,
- a gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása,
- a gyermek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek szokásává válik a rendszeres, gondos, önálló tisztálkodás és higiénés szokások igénye,
- megszilárdul az étkezés közbeni kulturált magatartás,
- kialakul az önállóság a vetkőzés és öltözködés területén,
- törekednek környezetük esztétikus kialakítására, vigyáznak a rendre és tisztaságra,
- önállóan és megfelelő sorrendben öltözik és vetkőzik, korának megfelelő tempóban, ruháit összehajtván elteszi a helyére
- a gyermekek szokásává válik a rendszeres gyümölcs és zöldség fogyasztás.
- az evőeszközök rendeltetésszerű használatát elsajátítják;

- önállóan mernek az ételből, öntenek a folyadékból, eldöntve, hogy mennyit tudnak elfogyasztani;
- Váljon belső igényükké a környezetük rendben tartása.
- Válgják rendszeres szokássá a környezetükben lévő élőlények gondozása.
- Ismerik a természet jeles napjait és azok jelentőségét.
- Kialakul bennük a fenntarthatóság szemléletének, elvének alapja.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek önmagukhoz képest az óvodai élet minden területén fejlődnek.

A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése

Módszerek, eszközök, rendezvények, amelyek az egészségnevelési programunkat segítik:

- nevelőtestületi értekezletek,
- képzések egészségfejlesztés témakörben,
- szülői fórumok, előadások egészségfejlesztő, egészségügyi szakemberek bevonásával
- sport rendezvények a szülőkkel, partnerekkel,
- környezetvédelmi tevékenységek a szülőkkel, partnerekkel,
- kirándulások, szabadidős programok,
- egészségvédelmi programok,
- szűrővizsgálatok,
- mérések
- barkácsolás - gyümölcsökből, zöldségekből

A fejlődés korai szakaszában az egészséges életmódra történő felkészítés meghatározó, hiszen ebben az életszakaszban megszerzett ismeretek, készségek és szokások a későbbi életvitelt jelentősen befolyásolják. A gyermekek már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal érkeznek az óvodába. Ezeket az ismereteket tovább fejlesztjük. Valljuk, hogy az egészséges környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül, és egymást kiegészíti. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

Célja:

- a testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgás-fejlesztés
- a lelki egészség (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása
- a szociális kapcsolatok harmóniája (közösségi élet, segítség stb.)
- az egészségvédő képesség fejlesztése.
- a gyermekek egészséges életmódjának, egészségvédő szokásainak kialakítása,
- az óvodapedagógusok és a nem pedagógusdolgozók viselkedésének szabályozása,
- a szülők otthoni egészségnevelő feladatai (higiénés szokások alakítása , egészségvédő példamutatás, meleg-engedékeny nevelési módszer)
- az egészségügyi szolgálattal való együttműködés

Az egészségfejlesztés:

- a családból az óvodai közösségbe való átmenetének segítése;
- nemzeti identitásuk megtartása mellett az óvodai napirend (szokásrend) megismertetése, elfogadtatása;
- az egészséges életvitel szabályainak gyakorlása;
- az egészséges táplálkozási szokások kialakítása;
- a közösségi viselkedéskultúrának a többségi társadalomhoz való alakítása;
- az egészséget támogató családi környezet segítő támogatása, megvalósítása;
- a káros szenvedélyek (alkohol- és, dohányzás, számítógép függőség) megelőzésére szolgáló meggyőző ismeretek terjesztése.

A napi tevékenységek során figyelembe vesszük a gyermekek megfigyelésén alapuló differenciált fejlesztést, ahol az óvodapedagógus a csoport és az egyén ismeretében alkotó módon maga tervezi meg a gyermek fejlesztését. Az aktuális fejlődési tendenciákat figyelembe véve rugalmasan dönt az ismétlések számáról, a továbbhaladás lehetőségeiről.

A viselkedési magatartási függőség, a szenvedélybetegségek kialakulásához vezető szerek fogyasztásának, és a gyermeket veszélyeztető bántalmazásnak a megszüntetése érdekében célunk a dohányzás megelőzése.

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az

óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A bántalmazás, erőszak megelőzése: A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére. Figyelembe kell venni ennek megítélésénél, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében. Minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését. Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben. Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése. A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti. Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyermek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan

kerékpár

stb.).

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenyítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezik. Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyerek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog- és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk. A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy olyan korú gyermek és gyermek között, ahol a kapcsolat a kor és a fejlettség okán, a kapcsolat felelősségén, bizalmon vagy hatalmi helyzeten alapszik, és a tevékenység az agresszor szükségleteinek kielégítését, vagy megalégedettségét szolgálja. Ez magában foglalhatja, de nem feltétlenül korlátozódik: egy gyermek kényszerítése, vagy készítése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra, a gyermek kizsákmányolása gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás formájában, - a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, videó felvételek, vagy előadások, megnyilvánulások formájában. Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkiileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladatai a bántalmazás megelőzése érdekében:

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében,

feltárásában, megszüntetésében. Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez. A nevelési intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a Család- és Gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a Család- és Gyermekjóléti szolgálattól. A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel, ezt a faliújságon közzé tesszük. A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeg hírközlések, filmek kivédését is.

Az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése

Az óvodában megbetegedett gyermekek szüleivel a lehető legrövidebb időn belül felvesszük a kapcsolatot. Amíg a gyermekért nem jönnek, addig a beteg gyermeket elkülönítjük és gondoskodunk róla.

Alvás alatti ágybavizelés esetén tapintatosan bánunk a gyermekkel, s a szülővel közösen igyekszünk megoldást találni a problémára.

Egészségük megőrzése érdekében fontos, hogy edzettek legyenek, ezért sokat tartózkodunk a szabadban, a friss levegőn. Télen is kimegyünk az udvarra, hóembert építünk, hógolyózunk, csúszkálunk. Egészség védelmük alatt a testi - lelki egészség kialakítása, megőrzése a fontos. A gondozási, a testi nevelési és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása, megvalósítása elősegíti a gyermek egészségének megóvását. Ezen kívül nagy hangsúlyt fektetünk a higiénés szabályok betartására (környezet tisztán tartása, szükség szerint

fertőtlenítése), a környezeti ártalmak kiküszöbölésére (légszennyeződés csökkentése, minél több zöld növény elhelyezésével).

Az óvodába felvételt nyert gyermekekről a csoportba kerülés előtt anamnézist veszünk fel. Ennek kapcsán képet kapunk arról, hogy az újonnan óvodába érkezők közül kik azok, akiknek egészségnevelésére jobban oda kell figyelniük (óvodába kerülést nem akadályozó betegségek felderítése, rögzítése – asztma, krupp, allergia, stb.).

A gyermekek egészségi állapotát jelentősen befolyásolja életritmusuk. A helyes életritmust a nyugodt élet érdekében ésszerűen és a szükségleteknek megfelelően alakítjuk ki, figyelembe véve a gyermekek egyéni sajátosságait. A napirenden belül ismétlődő eseményeket megszokja a gyermek. Ez a megszokás nyugalmat, biztonságot visz az életébe és hozzájárul idegrendszerének egészséges fejlődéséhez. Az óvodapedagógus által kialakítandó szokásokat a pedagógiai asszisztens és a dajka is ismerik, és ennek megfelelően vesznek részt azok gyakorlásában.

A levegő, a víz, a napfény együttes hatása biztosítja a gyermekek testi edzettségét. Ennek érdekében lehetőség szerint minél több időt kell a szabadban tölteni, az időjárásnak megfelelő ruházatban. A természet megszerettetése, a szabad levegőn való tartózkodás igényének kialakítása, mozgásigényük kielégítése során is mindenkor figyelembe vesszük az eltérő egyéni és életkori sajátosságokat.

A megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosításával a különböző eszközök, használati tárgyak ellenőrzésével, karbantartásával, hibaforrások megszüntetésével igyekszünk megelőzni a baleseteket. Fontos feladatunk, hogy a gyerekek megismerjék és betartsák a szabályokat, melyek az életkorukból adódóan elvárhatóak. A nevelési év kezdetén és szükség esetén folyamatosan ismertetjük gyermekekkel - az életkori sajátosságokat figyelembe véve - azokat az előírásokat, amelyek az egészségük védelmére vonatkoznak. Megbeszéljük a veszélyforrásokat, a tilos és az elvárható magatartásformákat, melyeket a csoportnaplóban dokumentálunk. Pozitív megerősítéssel (dicséret, példamutatással) segítjük a helyes magatartásformák megerősítését. Megtanítjuk, hogy baleset esetén azonnal kérjen segítséget a felnőttől!

Az óvoda Házirendjében és SZMSZ-ben kerültek meghatározásra azok az óvó, védő intézkedések, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során be kell tartaniuk, erről a szülőket is tájékoztatjuk. Elsősegély doboz az öltözőben található.

A gyermek testi épségének védelme és a baleset-megelőzés magába foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök használati tárgyak folyamatos és tervszerű

ellenőrzését, valamint karbantartását, a hibaforrások megszüntetését. Önmaguk és társuk testi épiségének megóvására neveljük a gyermekeket.

Feladat:

- A gyermekek életkorának megfelelő, párhuzamos tevékenységek végzését lehetővé tevő optimális életritmus kialakítása a napirendben.
- Az időkeretek rugalmas alkalmazása a gyakorlatban.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportban.
- A gyermekek szükségleteinek kielégítése a nap egész folyamán (például folyadék).
- A szokás- és szabályrendszer közös alakítása a gyermekekkel.
- Önállósági törekvések támogatása.
- A kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása (kanál, villa, kés használata, csukott szájjal rágás, szalvétahasználat).
- Az asztalterítés technikájára, esztétikumára való odafigyelés.
- A WC intimitásának válaszfalakkal történő biztosítása.
- (2,5) 3 éveseknek, illetve egyéni szükséglet alapján a WC papír használatában, a zsebkendő használatában segítségnyújtás.
- Elegendő mennyiségű WC- papír használatára ösztönzés.
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása.
- A gyermekek tisztaság, ápoltság iránti igényének alakítása.
- A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartására serkentés.
- A gyermekek környezetében csak annyi tisztítószer és egyéb vegyszer alkalmazása, amennyi feltétlenül szükséges.
- A fésű használatának bemutatása, gyakoroltatása, szükség szerinti segítségnyújtás.
- A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítsék a szükségletek kielégítését.
- Minden gyermeknek legyen elkülönített fogmosó felszerelése, törölközője, fésűje.
- Erős napsütés, illetve hideg, szeles időben – egyéni szükséglet szerint – a gyermekek bőrének krémezése.
- A felöltözésnél, vetkőzésnél egyéni szükséglet szerinti segítségnyújtás.
- A gyermekek időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre szoktatása.
- A szülők megismertetése a gyermek egészségét szolgáló ruházatnak jellemzőivel.

- A ruhák összehajtásának, az öltözőpolcon való rendben tartásának megismertetése elvárása.
- A gyermekek levegőzésének biztosítása mindennap, mínusz 5 fokig.
- A délutáni pihenéshez a csoportszoba kiszellőztetése.
- Lefekvés után mesélés, majd testközeli jelenlétével, simogatással a gyermekek érzelmi biztonságának, nyugalmi állapotának támogatása.
- Lázás, hányós, hasmenéses gyermek elkülönítése, gondoskodás felügyeletéről, szüleinek értesítése.
- A gyermekek balesetvédelmi oktatása évente egyszer, illetve az alkalomnak megfelelően, dokumentáltan.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szükségeit képes kielégtetni.
- Szükségeit képes önállóan kielégtetni.
- WC használatkor a fiúk felhajtják a WC deszkát és állva végzik kisdolgukat.
- WC használatot követően a kislányok és kisfiúk is használják a WC papírt.
- A tisztálkodási eszközre vigyáz, tisztán tartja, használat után a helyére teszi.
- WC használatot követően és egyéb szennyező tevékenység végzése után kezet mos, a kezét szárazra törli.
- Önállóan öltözik, vetkőzik, ha kell, segítséget kér.
- Cipőjét befűzi, bekötésével próbálkozik.
- Ruháját igyekszik összehajtva a helyére tenni.
- Képes önállóan eldönteni, miből mennyit tud elfogyasztani.
- Kulturáltan étkezik.
- Használja az illemszavakat.
- Vigyáz környezetének rendjére, tisztaságára.
- Ismeri a szelektív hulladékgyűjtés okát és mikéntjét.
- Igényévé válik a rendezettség, tisztaság, ápoltság.
- Szívesen mozog a szabadban, évszaktól függetlenül.
- Életkorának megfelelően edzett.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.

A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása

Lehetőségeinkhez mérten igyekszünk esztétikus, harmonikus, tárgyi környezetet kialakítani. Óvodánk tágas udvara sokféle lehetőséget ad a változatos játéktevékenységhez. A nagy, füves terület szervezett mozgásos tevékenységekre ad alkalmat. Várunk, lánchintáink, rugós hintáink, homokozónk, babaházunk fából készültek, színben jól harmonizálva a környezettel. Többfunkciós csoportszobánk mérete megfelelő, bútorzata jó állapotban van. A testápoláshoz minden gyermeknek saját fogmosó készlet, törölköző, tisztálkodószer áll rendelkezésre, melyeket az intézmény biztosítja a gyermekek számára.

A kulturált étkezéshez szükséges eszközök állnak rendelkezésre.

Az öltözőhelyiségekben elhelyezett szekrényekben tároljuk a gyermekek személyes holmiját. A mosdó, mellékhelyiség eszközei a gyermekek méretéhez igazodik.

Csoportszobánkat a gyermek- és felnőtt munkákkal díszítjük az évszaknak, ünnepkörnek megfelelően. Az évszakok változásával különböző terményeket, kavicsokat, leveleket stb. gyűjtünk. A gyűjtött „kincseket” a csoportszoba egy kijelölt részében helyezük el, és közösen barkácsolunk belőle.

2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

„ Szent kincs a gyermek teste, lelke, szeretni kell azt melegen, és fölnevelni féltő gondnal, hogy tiszta, jó, erős legyen!”

Szemlér Ferenc

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. A gyermekeinket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör veszi körül. Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására. Már a beszoktatás ideje alatt törekszünk a bensőséges, bizalomra épülő kapcsolat kialakítására, mellyel megalapozzuk óvodásaink biztonságérzetét. Ennek elérése érdekében minden gyermekfelé szeretettel,

megértéssel, elfogadással közelítünk és a gyerekekben is azt hintjük el, hogy az emberek akár külső, akár belső tulajdonságaikban különböznek egymástól és az a jó, ha így fogadjuk el egymást. Olyan légkört teremtünk, melyben pozitív érzelmi kapcsolatok dominálnak gyerek-gyerek, gyerek—felnőtt és felnőtt-felnőtt között egyaránt. A csoporthoz tartozó nevelők egymással összhangban, azonos elvárásokkal gondoskodnak a gyerekekről. Értékeléseink során a pozitív megerősítést részesítjük előnyben, ezáltal alakítjuk a gyermek önmagáról alkotott képét, önbizalmát. A pozitív érzelmek jótékony hatással vannak a gyermek teljesítményére, a fizikai erőforrásaira, a kreativitására, a tanulási képességeire. Az együtt átélt öröm erősíti a társas kapcsolatokat, a barátságokat, növelik az együttműködést, a segítségnyújtás valószínűségét

Céljaink:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások éri;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Feladataink:

- Óvodába lépéstől kezdve pozitív érzelmek közvetítése, ezek kialakulásának elősegítése és fenntartása a gyermekben.
- Biztonságot nyújtó, szeretetteljes csoport- és óvodai légkör kialakítása, fenntartása
- Egymás közötti bizalom, pozitív attitűd kiépítése
- Egymás iránti tolerancia, empátiakészség kialakítása.
- Alapvető erkölcsi tulajdonságok, szokás és normarendszer kialakítása.
- Közös élményre épülő, közös tevékenységek megszervezése.

- A közösségfejlesztés változatos módszereinek alkalmazása.
- A gyermekek verbális, non verbális kommunikációjának fejlesztése.
- A gyermekek bátorítása, pozitív énképük kialakítása, önbizalmuk növelése.
- Érzelmi, erkölcsi, akarati tulajdonságaik fejlesztése (együttérzés, figyelmesség, önállóság, önfegyelem, kitartás, szabálytudat, feladattudat, kivárási képessége).
- Önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvések segítése.
- Társas kapcsolatok feltételeinek megteremtése.
- Konfliktus megelőzés módszereinek tudatos alkalmazása. A felmerülő konfliktusok felismerése, helyes értelmezése, hatékony kezelése, a kompromisszumos megoldásra való ösztönzés.
- A szülővel való együttnevelés biztosítása, együttműködés, kommunikáció elősegítése
- Az esztétikai érzelmeik alakítása (a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek felfedeztetése), a gyermek természeti és társadalmi környezetével való kapcsolatának alakítása.

Az óvodánk a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családjához való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Biztonságos, inkluzív, stabil, értékeket közvetítő, nyugodt légkör megteremtése óvodáskor végéig.
- A beszoktatást pozitív érzelmi hatás mellett folyamatosan és fokozatosan valósítjuk meg, igény szerint a szülők bevonásával.

- A beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek támogatása a családi háttér ismeretében, a személyiségjogok tiszteletben tartásával.
- Nevelőmunkánkban motiváló erő legyen a dicséret, a buzdítás, az érintés varázsa. Dolgozók attitűdje szeretetteljes, türelmes, elfogadó, mellyel pozitív mintát adnak.
- Megvalósítjuk az egyéni differenciált nevelést, támogatjuk a különbözőségek elfogadását, önérvényesítő törekvéseket.
- A csoport életritmusát, szokás-normarendszerét úgy alakítjuk, hogy figyelembe vesszük a gyermekek egyéni sajátosságait, rugalmas napirendjét. Biztosítjuk a szabad játékban, tevékenységekben megvalósuló tanulást.
- Konstruktív konfliktuskezelésre biztatjuk gyermekeinket.
- Változatos lehetőségekkel biztosítjuk gyermekeink számára a sok közös élmény szerzését (hagyományok, ünnepek, programok). A szülőkkel jó kapcsolatot alakítunk ki és tartunk fenn, annak érdekében, hogy a csoport légköre családias, derűs, érzelmi biztonságot adó legyen.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése, fejlesztése érdekében folyamatos kapcsolatot tartunk fenn a megfelelő szakemberekkel, tehetséggyondozást végzünk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Gyermekek szívesen jönnek óvodába. Aktívan, örömmel vesznek részt az óvodai életben.
- Kialakul náluk a szeretet, kötődés képessége. Kapcsolataikat őszinteség jellemzi.
- Kialakulnak erkölcsi tulajdonságaik /együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség/.
- Megalapozódik szokás és szabályrendszerük /önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat/.

Képessé válnak:

- Alapvető viselkedési normák és a közösségi élet szabályainak elfogadására
- Önálló döntéshozatalra
- Együttjátásra, feladatvégzésre, kitartásra.

- Konfliktusok kezelésére.
- Különbszóségek elfogadására.
- Kapcsolatok kialakítására.
- Érzelmek uralására, önfegyelemre.
- A szűkebb és tágabb környezetük hagyományainak megismerésére.

3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA.

„A szó ékszer.

Édes, ékes, békesség.

Anyám szava gyöngyös, fényes.

Izzón égjen, ha beszélek.”

(Kiss Dénes)

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenységünk egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelésünk a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és

élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését.

Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet.

A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme. Az óvodapedagógusnak arra kell lehetőséget biztosítani, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. Semmiféle türelmetlenség vagy a gyermek korlátozása nem megengedhető az anyanyelvi nevelés során. A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre. Különösen fontos, hogy az óvodapedagógus ügyeljen beszédének stílusára a hanglejtés, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos. Figyeljen arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre. Ne vegye el a gyermekek kedvét állandó javítással és figyelmeztetéssel a folyamatos beszédétől. Dicsérje és biztassa a bátorabban beszélő gyermekeket, serkentve a beszédre. A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan kísérelje figyelemmel. Figyeljen arra a gyermekekre, amelyek beszédhibával, beszédgátlósággal, beszédhibával küzd. Szükség esetén kérje szakember segítségét.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:

- A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének felkeltése, fenntartása, ösztönzése. A gyermeki kíváncsiságra való építés, figyelembe véve az egyéni érdeklődést.
- Beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása
- A beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket

- Biztosítani kell a kommunikáció lehetőségét, helyes mintaadással, szabályközvetítéssel, beszélő környezetben.
- A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása. A család megismerése, a beszéd fejlesztése, egyéni sajátosságok, nemzeti hovatartozás figyelembe vételével.
- Képessé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni
- A gyermekek szókincsének folyamatos bővítés
- A beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni
- Beszédmegértés fejlesztése
- Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása
- Hatékony közös munka kialakítása és fenntartása a logopédussal.
- A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása

Céljaink:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése.
- A megismerési folyamatokkal a gondolkodási műveletek fejlesztésével, szókincsbővítéssel, választékos kifejezésmódra, igényes kommunikációra szoktatás.
- A magyar nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, megalapozzuk a gyermek biztonságos önkifejezését, gyarapítjuk aktív és passzív szókincsét az óvodai élet minden tevékenységében.
- Az óvodai nevelés és a családi nevelés eredményeként a gyermek belső érésének elősegítése, önmagához viszonyított fejlesztése.
- Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességek elérése.
- Olyan gyerekek nevelése, akik szabad önkifejezésre képesek, meg tudják fogalmazni élményeiket, tapasztalataikat, kialakul tanulási vágyuk, képességük, kreatív személyiségük.
- Az életkoruknak megfelelő beszédészleléssel, beszédmegértéssel, kifejezőkészséggel rendelkeznek.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Tevékenységeket és spontán helyzeteket felhasználjuk a gyermekek beszédfejlődésének elősegítése érdekében, mondanivalójukat meghallgatjuk, kérdéseikre válaszolunk.
- A gyermekek megismerése, fejlesztése különböző tevékenységek során. Kiindulópont a gyermekek egyéni fejlettsége, erre alapozunk, különös tekintettel a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, migráns valamint a kiemelkedő képességű gyermekekre.
- Kommunikációnk mintaszerű, követésre méltó, egyszerű és világos.
- Színházi és báb előadásokat szervezünk a gyermekeknek, a csoportban ismert meséket dramatizálunk.
- A gyermekek megismerése, fejlesztése különböző tevékenységek során. Kiindulópont a gyermekek egyéni fejlettsége, erre alapozunk, különös tekintettel a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, migráns valamint a kiemelkedő képességű gyermekekre.
- Értelmi nevelésünk fontos kritériuma a tudatos tervezés, a pozitív megerősítés, és a szituáció érzékeny óvónői magatartás állandó jelenléte

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Korának és fejlettségnek megfelelően kialakul a pontos érzékelése, észlelése.
- Képes vizuális, auditív differenciálásra, térbeli viszonyok felismerésére, megnevezésére.
- A keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is. Figyelme korához képest tartós.
- Problémamegoldó gondolkodás és a kreativitás a jellemző. Ok- okozati összefüggéseket felismerik. Logikailag helyes ítéleteket alkotnak, és következtetéseket vonnak le. Ismereteit alkalmazza a gyakorlatban.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol. Szókincse korának megfelelő.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket, bátran szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel. A közölt információt megérti. A kommunikációt kapcsolatfelvételtre is használja. Bátran kérdez, kísérletez, felfedez.

- Verbális emlékezete korának megfelelő. Egyszerűbb történetet, mesét képes önállóan is elmondani. Élményeit és gondolatait is el tudja mondani.
- Ismeri és használja az udvariasság szóbeli kifejezéseit.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- A migráns kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képes magát megértetni.
- Minden gyermek a saját képességéhez és önmagához viszonyítva fejlődik, beszéd és a kognitív képességének maximumát éri el, rugalmas beiskolázással a megfelelő intézménybe kerül.
- Kognitív folyamataik fejlődése következtében gondolkodásuk egyre inkább elemi konkrét gondolkodássá alakul. Ez teszi lehetővé környezetük változásainak, megértését, értelmezését, a lehetséges „jó megoldások” és saját helyük, szerepük megtalálását.

V. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

1. AZ ÓVODA KÜLSŐ KAPCSOLATI RENDSZERE

Törekszünk a szülőkkel, intézményekkel, fenntartóval, a nevelőmunkát segítő szakemberekkel való kapcsolattartásban a rendszerességre, naprakésziségre, pontos információ cserére. A kapcsolatok kialakításában, fenntartásában törekszünk a nyitottságra, kezdeményezőkézségre, a partnerközpontú működés elősegítése érdekében a partnereink elégedettségének elnyerésére. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külföldi magyar óvodákkal való együttműködésre, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

1.1. Az óvoda-család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás, hiszen a szülő tud a legtöbbet a gyermekről, ő ismeri a legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvodapedagógusnak van olyan szaktudása, és olyan korosztályi tapasztalata, amely alapján hatékony segítséget tudnak nyújtani egymásnak a gyermek személyiségfejlesztéséhez. Az együttműködés során elengedhetetlen feltétel, hogy a szülők és az óvodapedagógus kölcsönösen alkalmazkodjanak egymás elvárásaihoz, az óvodapedagógus és a szülő próbálja meg a két élettér közti folyamatosságot biztosítani. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Az óvoda a család erősségeire épít segíti közösen megoldani a felmerülő nevelési problémákat.

Célunk, olyan óvodai nevelés megvalósítása, amelyben a szülők megelégedettségét érzük el, érezzék, hogy a gyermekeket gondozzuk, óvjuk, szeretet teljes figyelemmel vesszük körül, gyengéd bánásmódban részesítjük, és képességeikhez mérten megtanítjuk őket mindarra, amit egy ilyen korú gondosan nevelt kisgyermeknek tudni illik.

A szülők számára óvodánk nyitott, lehetőséget adunk, hogy megismerjék munkánkat. Kapcsolatunkban arra törekszünk, hogy kölcsönös megbecsülés és tisztelet övezzé munkánkat. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események ünnepek, családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Alapelvek:

- Ószinte, segítőkész, bizalomra épülő partneri viszony alakuljon ki a szülőkkel.
- Az óvónő ismerje és fogadja el a család szokás-szabályrendszerét és tapintatosan befolyásolja.
- A kapcsolat épüljön a tapintatra, bizalomra és mélyüljön el a közös programok együttes tevékenységei alkalmával.
- Az óvónő legyen támasza és segítőtársa a szülőknek gyermeke nevelésében.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való fokozott törődés.

- A kiemelkedő képességű gyermekek differenciált fejlesztése.

A kapcsolat formái:

- Beíratás- az első személyes kapcsolat.
- Befogadás (kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, s mintát kapjon gyermeke neveléséhez).
- Szülői értekezletek
- Fogadó órák/ egyéni beszélgetések.
- Ünnepeken, kirándulásokon, rendezvényeken való részvétel a szülőkkel közösen.
- SZMK és az óvoda által szervezett közös programok

1.2. Óvoda-iskola kapcsolata

Óvodánk és az iskola kapcsolatában kölcsönös nyitottság érvényesül. A kapcsolat kialakításában, fenntartásában az óvoda nyitott, és kezdeményező.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodából az iskolába való átmenet zökkenőmentes legyen, ennek feltétele a szoros együttműködés. A gyermekek nem válnak egyik napról a másikra iskolásokká, ez egy folyamat, lassú átmenet, mely különböző mértékű, hosszúságú, egyénileg változó.

Az óvoda a gyermekek iskolai élethez szükséges készségek, képességek kialakításában tevékenyen vesz részt, melynek végső célja, hogy megfelelő képességek birtokában, örömmel, bizalommal és érdeklődéssel várják az iskolát.

Az együttműködés formái:

- Egymás munkájának megismerése érdekében az első osztályos nevelő látogatása a nagycsoportosokhoz.
- Nagycsoportosok látogatása az elsőosztályosokhoz.
- Szülői értekezleten a tanítónő az iskolába készülő gyermekek szüleinek beszél az iskolába lépés teendőiről.
- Megbeszélések, közös előadásokon való részvétel.
- Iskola által szervezett programok fakultatív látogatása

1.3. Az intézmény fenntartójával

A kapcsolattartás célja: tartalmi kapcsolat kialakítása, hogy az óvodai nevelés céljaihoz, feladataihoz, a szükséges anyagi és erkölcsi feltételek biztosítva legyenek.

Kapcsolatunk részben hivatalos, részben támogató jellegű. A problémáink megoldásában konszenzusra törekszünk.

Együtműködés formái:

- Az óvoda éves beszámolója.
- Képviselőtestületi ülésen való részvétel.
- Az Önkormányzat által szervezett rendezvényeken való részvétel.
- Megbeszélések igény szerint.

1.4. Az egészségügyi szolgáltatókkal való együttműködés

Az együttműködés célja: a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének követése és a prevenció.

A védőnővel, háziorvossal, fogorvossal közvetlen a kapcsolatunk. Évente általános orvosi szűrővizsgálatot végeznek az óvodában.

Együtműködés formái:

- Iskola-alkalmassági vizsgálat.
- Tájékoztató előadások szervezése a szülőknek.

1.5. Pedagógiai szakszolgálat

A Pedagógiai Szakszolgálat segítséget nyújt, a pszichológiai és pedagógiai, a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, testi tünetekben megjelenő, bármely pszichés zavarral küszködő gyermekek és szülei számára. Beiskolázás előtt iskolaérettségi vizsgálatokat végez kérésünkre és a szülő kérésére. Az esetleges problémák időben történő feltárása céljából óvodai szűrővizsgálatokat végez. Ebben a kapcsolatban az óvoda feladata a szűrővizsgálatokban való részvétel, és tájékoztatás nyújtása.

A kapcsolattartás célja: Az intézmény segítse a szülő és a pedagógus nevelő munkáját, a gyermekek megfelelő ellátását és az óvoda nevelési feladatainak ellátását:

- nevelési tanácsadás
- tanulási képességet vizsgáló szakértői tevékenység
- gyógypedagógiai tanácsadás

- logopédiai ellátás
- fejlesztő nevelés
- kiemelten tehetséges gyermekek gondozása
- gyógytestnevelés

Együtműködés formái:

- szűrő és kontroll vizsgálatok megszervezése
- rehabilitációs célú foglalkoztatás megvalósítása
- pedagógiai jellemzések, szakvélemények, szakmai megbeszélések
- iskolaérettség megállapításának egyeztetése

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai továbbképzéseket, programokat és tevékenyen részt veszünk azokon. A területi szaktanácsadó segítségét igénybe vesszük.

1.6. Gyermejjóléti és családsegítő központ

Feladatunk a szociálisan hátrányos helyzetű, illetve a rendezetlen családi körülmények miatt veszélyeztetett gyermekek helyzetének javítása. Felderítjük a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és törekszünk a káros hatások megelőzésére.

Amennyiben már pedagógiai eszközeink nem elegendők, akkor a gyermekvédelmi felelős segítségével intézkedést kezdeményezünk a Család és Gyermejjóléti Szolgálat felé, ahol a család, problémájának megfelelő szakember segítségét veheti igénybe.

A gyermekvédelmi felelős rendszeresen részt vesz Család és Gyermejjóléti Szolgálat által szervezett konzultációkon és együttműködik az illetékes szakemberekkel a gyermekek helyzetének a megoldásában.

A kapcsolattartás célja:

A köznevelési törvény, a gyermekvédelmi törvény előírása szerint, a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése. A veszélyeztetettség megelőzése.

1.7. Közművelődési intézmények

Az együttműködés célja a művészetek nyelvén értékeket közvetítsenek gyermekek számára. A közművelődési intézményekkel történő kapcsolattartás során a gyermekek spontán módon jutnak, olyan tapasztalatokhoz, amelyek a művészetek nyelvén szólítják meg őket, felébresztik alkotó fantáziájukat, az értéket közvetítik feléjük.

1.8. Szakmai és civil szervezetek

Rendezvények, közös programok szervezése történik alkalmoszerűen.

1.9. A környék óvodáival való kapcsolat

Törekszünk a környékbeli óvodákkal való jó kapcsolattartásra és a szakmai tapasztalatok cseréjére.

1.10. Egyház

A hitoktatás megszervezésének elősegítése – heti egy alkalommal.

2. AZ ÓVODA BELSŐ KAPCSOLATI RENDSZERE

2.1. Nevelőtestület

A pedagógusok közössége. A nevelőtestület a nevelési-oktatási intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve. A nevelési-oktatási intézmény nevelőtestülete a nevelési és oktatási kérdésekben, a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos ügyekben, valamint e törvényben és más jogszabályokban meghatározott kérdésekben döntési, egyebekben véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik.

Dönt:

- a pedagógus-továbbképzési intézményi program elfogadásáról
- a nevelőtestület képviselőjében eljáró pedagógus kiválasztásáról
- házirend elfogadásáról
- a tanulók fegyelmi ügyeiben,
- jogszabályban meghatározott más ügyekben

A nevelőtestület véleményt nyilváníthat vagy javaslatot tehet a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben. Ki kell kérni a nevelőtestület véleményét a külön jogszabályban meghatározott ügyekben.

2.2. Alkalmazotti közösség

Alkalmazotti közösségünket pedagógusok, pedagógiai asszisztens, dajka, ételmezésvezető és konyhai dolgozók alkotják.

2.3. Szülői szervezet

A szülők jogainak érvényesítésére, kötelességük teljesítése érdekében hozható létre. A működést érintő kérdésekben véleményezési és javaslattevő jogkörrel rendelkeznek.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. JÁTÉK

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. Az óvodás korú gyermek fő tevékenysége, elemi pszichikus szükséglete, fejlődésének nélkülözhetetlen alkotója a játék. A gyermek által kezdeményezett játék a szabad játék. Mivel ő kezdeményez, ő határozza mit, mivel, hol, hogyan, és kivel játszik. Tartalmát saját környezetéből, életéből meríti és tükrözi a gyermekek érdeklődési körét. Mindemellet a valóság megismerésének egyik eszköze, amelyet mindig öröm kísér. Ez az öröm fakadhat funkciógyakorlásból, ismétlések nyújtotta biztonságérzetből, alkotás öröméből, vágyak teljesüléséből, konfliktusoktól való megszabadulásból, veszély legyőzéséből, társakkal való együttléteből.

Az óvodába kerülő kis óvodások első játszótársa az óvodapedagógus és a szülők. Igénylik a felnőttel való közös játékot, de mindemellet meghagyjuk nekik a kezdeményezés lehetőségét is. Ez az együttjátás segíti a bensőségebb pozitív érzelmi kapcsolat kialakulását is az óvodapedagógus és a gyermek között. Amikor a játék kialakul, kissé háttérbe vonulunk, de

szükség esetén ismét bevonhatók vagyunk, segítünk, ötleteket adunk. Ezzel tágítjuk a teret a gyerekek ezen belül a különböző korosztályok közti játékkapcsolat kibontakozásához, fejlődéséhez. A társ nélkül játszó vagy felénk kezdeményezéssel forduló gyerekeknek játszópартnerei vagyunk, de közben törekszünk arra, hogy ők is egy társaikkal közös játék részesei lehessenek. A játék segíti a szocializációt is, mivel a játékban megjelenő szokások és szabályok alakítják a közösségben fontos, helyes viselkedési formákat, mint a türelem, a kitartás, az alkalmazkodás, az akaraterő és a mértéktartás. Beépülnek személyiségükbe olyan jellemvonások is, mint a becsületesség és az igazságosság. Megtanulja kezelni saját érzelmeit, indulatait. Átélni alá-és fölérendeltségi viszonyokat. Az óvodában előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

Célunk: a játék minél gazdagabb feltételeinek biztosítása, pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel való támogatása indirekt módszerekkel a 3-7 éves korú gyermek optimális személyiségfejlődésének biztosítása érdekében, az együttműködés kiszélesítésével, a szülők szemlélet formálásával. A szabad játék, mint örömforrás erősítse a gyermekek pszichikumát, kreativitását, adjon hosszantartó, zavartalan élményt, járuljon hozzá a kiegyensúlyozott, boldog óvodáskor megéléséhez.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a játékhoz megfelelő hely, egyszerű, a gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő anyagok, játékszerek biztosítása,
- megfelelő csoportléghő, idő, élményszerzési lehetőségek biztosítása segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel, multikulturális, interkulturális szemlélettel,
- a különböző játékformákhoz, - a gyakorló-, a szimbolikus-, a szerep-, konstruáló- és szabályjátékokhoz – a tornaszobában, az udvaron, a szabadban is lehetőség biztosítása,
- a játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenlétének biztosítása az indirekt irányítás felelősségével,
- utánozható mintaadás a játéktevékenységre,
- a játék kiemelkedő jelentőségének, túlsúlyának érvényesítése a csoport napirendjében,
- tudatosan megengedő, elfogadó, biztosságot és bizalmat adó, segítő, támogató jelenlét –pedagógiai optimizmus,
- a szabad játék és játszótárs választás biztosítása,
- a kreativitás ösztönzése, támogatása, a játékelképzelések megbeszélésének inspirálása,

- reflektív szemlélet: a gyermekek játékkal kapcsolatos jelzéseinek szinkronizálása, majd a gyermekek játékhoz szükséges döntéseinek előkészítése,
- a gyermekek aktuális fejlettségi szintjének nyomon követése, egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel
- mintaértékű kommunikáció, az éppen aktuálisan csoportra és egyénre szabottan formálendő szokások, normák hangsúlyozásával,
- szerepjátékba való bekapcsolódáskor az adott játszócsoportra hangolódó szerepformálás,
- pozitív visszajelzések a gyerekek felé,
- a közösségi élet, a játék szabályainak, normáinak gyerekekkel és szülőkkel közös formálása,
- a belső terek tagolása a különböző jellegű játékok kibontakozása érdekében, a csoportszoba és az óvoda egyéb adottságainak figyelembevételével (közös terek, egyéni játékokra alkalmas, valamint zajos és csendesebb tevékenységek tere),
- a terek változtathatóságának, rugalmas átalakíthatóságának, átjárhatóságának biztosítása,
- udvari játéktevékenység szervezése - az évszakok által nyújtott udvari játéklehetőségek biztosítása mellett.
- beilleszkedési időszakban a szülői szemléletformálás megkezdése, a játék fontosságának közvetítése,
- együttjátszás igényének felébresztése

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Jó napirend kialakításával biztosítjuk a szabad játék túlsúlyának érvényesülését, hosszantartó, zavartalan játékidőt és a gyermekek számára a fejlettségüknek megfelelő játékeszközöket, a megfelelő csoportléggkört.
- A gyermeki fantáziát segítő anyagok, eszköz élményszerző lehetőségek álljanak a gyermekek rendelkezésére. A játékeszközök folyamatos bővítésére és fejlesztésére törekszünk.
- Fontos feladatunk a gyermek játékának megfigyelése, személyiségének megismerése.
- Tudatosan kihasználjuk a játék sokoldalú fejlesztő hatását.

- A gyermekek igényét figyelembe véve kapcsolódunk be a játéktevékenységükbe, jelenlétünk állandó, de nem erőltetett.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A tartalmas játék megvalósulása érdekében óvodáskor végére a gyermekek képesek a társakkal való együttjátszásra.
- Játékukban dominál a szimbolikus szerepjáték.
- Képesek a szabályok, normák elfogadására, betartására, önálló szabályozására.
- Tiszteletben tartják egymás játékát.
- Ismerik és alkalmazzák az udvarias magatartás formáit a játék során.
- Az óvónő egész személyisége, kommunikációja modell értékű az együttjátszás során.

2. VERSELÉS, MESÉLÉS

A mesevilág és gyermeki világkép hasonlít egymásra. A mese kedvtelésének tehát gyermeklélektani okai is vannak. A mese intellektuális szinten gondolkodásra, a képzelőerő fejlesztésére és önismeretre ösztönöz, ez emocionális szinten nem csak feszültségoldó, harmonizáló, hanem megtanít valakivel azonosulni is: átélhetők a mesehős megpróbáltatásai és a mese valamely szereplőjén keresztül sokkal könnyebb önmagukról is beszélni. Szociális szinten a mese alkalmas az értékek, az erkölcsös viselkedés humán kódjainak megtanítására, valamint arra is, hogy fejlődjön a gyermek anyanyelvi szintje, kommunikációs képessége, önkifejezése.

Természetes tehát, hogy óvodánk mindennapjaiban is nagyon fontos szerepet játszik a mese a vers. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt, mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki- érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A magyar gyermekköltészet a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese- képi és konkrét formában a bábozás és dramatizálás eszközeivel is - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az

emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A mese-vers kezdeményezések anyaga változatos legyen, így egyaránt helye van a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, meséinek, a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek. Teremtsünk lehetőséget a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához. Segítsük elő, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a gyermekek a nekik tetsző meséket. A gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását kedvelik az óvodások, erre legyünk tekintettel. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az élőszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átélkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

Céljaink:

- A könyv, az irodalom, a művészet iránti érdeklődés megalapozása, a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismertetése.
- Gyermekeink érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeik megalapozása a meseélményekkel, a versek zeneiségével a bábjáték és a dramatizálás eszközeivel.
- Mesék segítségével óvodásaink szemléletmódjának és világképének alakítása, szorongásaik oldása.
- Gyermekeik beszédfejlesztése

Feladataink

- Az irodalmi anyag igényes összeállítása.
- Az irodalom szeretetének megalapozása, olvasásra nevelés elindítása.

- Népi értékek, hagyományok ápolása.
- Mondókák, versek, dúdolók segítségével gyermekeink érzelmi biztonságának kialakítása.
- Érzéki, érzelmi élmény nyújtása.
- Óvodáskorú gyermekeink nyelvi kifejező képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel.
- Gyermekeink absztrakt gondolkodásának elősegítése, memória, kreativitás fejlődésének támogatása, belső képalkotás fejlesztése.
- Mindennapos meséléssel, mondókázással verseléssel mentálhigiénéjük fenntartása.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Megfelelő, érzelmi biztonságot nyújtó hely megteremtése, melynek hangulata magával ragadja a gyermeket.
- Mese bevezető (gyertyagyújtás, mesepárna, mondóka) alkalmazása, amely az irodalmi élmény befogadására motiválja gyermekeinket.
- Mindennapi irodalmi élmény biztosítása, kötött és kötetlen formában egyaránt.
- Változatos irodalmi anyagból válogatunk, melynek gerincét a magyar népmesekincs alkotja, és kibővítjük a világirodalom műveivel.
- Ölbeli mondókák, játékok, dúdolók, versek gyakori ismételtetése egyénileg és mikro csoportos formában.
- Esztétikus és változatos eszközök biztosításával segítjük elő, hogy gyermekeink megjeleníthessék képileg vagy dramatikus formában irodalmi élményeiket.
- Kulturálisélmény lehetőségének megteremtése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Gyermekeink szívesen ismételtetnek verseket, rigmusokat, mondókákat. Várják, igénylik a mesehallgatást
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak egymás és maguk szórakoztatására.
- Megjegyznek mondókákat, verseket, meséket.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni és azt mozgásban, illetve képben megjeleníteni. Képesé válnak a valós és a mesevilág közötti elvonatkoztatásra
- Figyelmesen végig tudják hallgatni a felnőtteket és társaikat

- Bővül a szókincsük, fejlődik nyelvi kifejezőképességük, kialakul az összefüggő beszéd.
- Kialakul a könyv szeretete, óvása
- Megismerkednek más népek irodalmi értékeivel
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink is örömmel hallgatják a meséket, szívesen ismételtetnek verseket, mondókákat, önmagukhoz képest fejlődik verbalitásuk, kommunikációs képességük.

3. ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, az zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének- zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, zenélésre

mondókázása vagy néptáncra, népi játékok játszására. A komplex tevékenységek inkább összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap. Ezzel biztosítható a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozása, néphagyományőrzés és az ének-zenei színvonalának megőrzése. A gyermektánc a gyermekek kulturális testmozgására, valamint a tánc előkészítésére irányul, ezen tevékenységgel is támogatva a gyermekek későbbi zene szeretetét, zeneértését. Fontos eszköze a testhangszerek alkalmazása (tapsolás, csettintés, paskolás, dobantás) egyszerű koreográfiákon belül. A tevékenység kiindulópontja az utánzás, de teret biztosít a zene mozgással való kifejezésére is. A különböző mozgások, zenei anyagok elsajátításával megismerik egyes népcsoportok tánckultúráját, népszokásait.

Célunk: a zene iránti érdeklődés felkeltése, mely által kialakulnak a gyermek zenei élmények befogadásához szükséges képességei. A népi énekes játékok megszerettetése, zenei ízlés és mozgáskultúra formálása. A zenei képességek fejlesztésén túl, zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog emberré nevelés. • A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek komplex, egyéni ütemű személyiség fejlesztése a dallam, a ritmus, a mozgás és a beszéd összekapcsolásával.

Feladataink

- Az éneklés, zenélés örömeinek, zenei érdeklődésnek felkeltése
- A környezet hangjainak megfigyeltetése, a közös zenei élmény lehetőségének megteremtése
- Ünnepekhez, hagyományokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó, szokások, dalok, mozgásformák, zenék megismertetése
- A népdalok, néptáncok, népi gyermekjátékok éneklésével, hallgatásával a hagyományok megismertetése
- A zenei képességek, (ritmusérzék, éneklési készség, mozgás, zenei ízlés) fejlesztése
- Énekes játékok, közös zenélés, az óvónő éneke, vokális és hangszeres zene segítségével a közös zenei élmény biztosítása
- Más népek dalainak, zenéjének megismerésén keresztül a nemzeti hovatartozás tudatának kialakítása
- Változatos tevékenység formákon keresztül a mindennapi éneklés, zenélés biztosítása

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Nyugodt, kényelmes hely, meghitt légkör megteremtése, életkori sajátosságoknak megfelelő zenei anyag kiválasztása.
- Eszközök, kellékek, hangszerek biztosítása motivációhoz, gyakorláshoz a mindennapi tevékenységekben.
- Megfelelő hangmagasságban énekelünk, hangszerjátékunkkal színesítjük a mindennapjainkat.
- Magyar népszokások, hagyományok, jeles napok, ünnepek dalainak, népi gyermekjátékainak, mozgásos játékainak összegyűjtése.
- Ritmus hangszerek használatának a megismerése, használata. Hangszerek készítése.
- Más népek dalainak, gyermekeiknek írt műdalok, kortárs zeneműveken keresztül zenei élményhez juttatás.
- Segítjük a gyermeket az önálló feladatmegoldásban, élményszerzésben, a felnőtt minta spontán utánzásával válják mindennapi tevékenységgé az éneklés, zenélés.
- Zenei élményszerzés biztosítása dalok, zeneművek hallgatásával.
- A népdalok, népi mondókák is az önazonosságot, közösséghez kötődést erősítik.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen játszanak énekes játékokat, gátlások nélkül dalolnak.
- Megkülönböztetnek zenei fogalom párokat.
- Dallam motívum alapján felismerik a dalokat, megkülönböztetik a zenei hangokat más zörejektől, zajoktól
- Érzik és alkalmazzák az egyenletes lüktetést és a dalok, mondókák ritmusát
- Ismernek néhány hangszert és képesek a ritmushangszerek alkalmazására
- Törekednek a tiszta éneklésre, képesek hat hangterjedelmű dalok előadására.
- Tudnak egyszerű tánclépéseket, ismernek néhány térforma alakítási lehetőséget.
- Szívesen hallgatnak zenét.
- Fejlődik önbizalmuk, derűsek, nyugodtak.
- A népdalokkal, népi mondókákkal önazonosságuk közösséghez kötődésük erősödik.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek szívesen, felszabadultan énekel, részt vesz körjátékban, örömmel használja az egyszerű hangszereket.

4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A vizuális tevékenység a művészeti nevelés körébe tartozik, mely érzékszerveken, érzelmeken átható folyamat. A gyermek fogékonysága által minden őt körülvevő környezeti ingerre érzékenyen reagál. A gyermek más és más esztétikai élményekkel érkezik az óvodába, amely egyrészt kompenzáló szerepet tölt be, másrészt alakítja az esztétikum iránti fogékonyságot. A gazdagon megélt tevékenységek, rácsodálkozások megtanítják a gyermeket a szép élvezetére, fejlődik esztétikai ítéloképessége.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. A tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi- plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér- forma és szín képzeleteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés. A gyermekek számára megszokott és elérhető helyen mindig álljon rendelkezésre mindenféle anyag és eszköz, amivel a gyermek fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat. Maga a tevékenység és ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei.

Ugyancsak kitűnően hasznosítható a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják a fantáziájukat. Ahhoz, hogy kibontakozhasson a gyermekek alkotókedve, teljes önállóság szükséges. Az ötlettől a megvalósításig főként bátorítást, útmutatást és dicséretet várnak a gyermekek. Nem szükséges, sőt káros, ha uniformizáló nevelési módszerekkel elveszük a gyermek bátorságát az egyéni kifejezőmódoktól. Az óvodában legyen lehetőségük a gyermekeknek arra, hogy bármikor kipróbálhassák képességeiket. Amennyiben megoldható minden csoportszobában célszerű egy kis sarkot vagy szekrényt biztosítani, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, felszereléseket, anyagokat tárolhatjuk. Nagy hasznát veszik ennek a gyermekek, hiszen például a nagyobbak szerepjátékához bármikor kiegészítő eszközök készülhetnek és a kisebbek is örömmel ismerkednek meg a különböző szerszámokkal.

Célunk: az életkornak megfelelő vizuális tapasztalatok nyújtásával, sokszínű, összetett tevékenységek biztosításával a gyermek váljon képessé a képi, térbeli megjelenítésre, alakuljon képi gondolkodása. Az ábrázoló tevékenységgel az örömteli cselekvés biztonságos önkifejezés elérése. Gyermeki személyiség fejlesztése a szépség iránti vonzódás, művészetek iránti érdeklődés felkeltése, az alkotás örömeinek megtapasztalása által. Különböző technikák, eszközök megismertetése.

Feladataink

- Az ábrázoló tevékenység feltételeinek megteremtése (hely, idő, anyag, eszköz).
- Gyermekeink megismertetése a vizuális eszközök használatával, különböző anyagokkal, technikai eljárásokkal.
- Az egyéni fejlettség figyelembe vétele, differenciált fejlesztés, tolerancia, empátia érvényesítése.
- Az esztétikus környezetben igény kialakítása az alkotásra, az esztétikai élmények befogadására.
- A gyermek ábrázolási fejlődésének figyelemmel kísérése, a gyermekmunkák elemzése.
- Népművészeti elemek felhasználásával hagyományápolás.
- Finommotorika, grafomotoros képességek fejlesztése.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Gyermekünk személyiség fejlesztését a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés által valósítjuk meg.
- A gyermekek életkori sajátosságának és fejlettségének megfelelően, az ábrázolótevékenység különböző fajtáinak megtervezése (téma, technika, stb.) a szükséges feltételek megteremtése (hely, idő, anyag, eszköz).
- A foglalkozások mindhárom korcsoportban kötetlen, kötött, egyéni és mikrocsoportos formában zajlanak.
- A témák megjelölésénél építünk a gyermek élményeire, tapasztalataira, fantáziájára, ötletgazdagságára.
- A technikákkal való ismerkedés során a fokozatosság elvét tartjuk szem előtt, biztosítjuk a változatos anyag használatát.
- Az ábrázolás eszközei egész nap folyamán a gyermekek rendelkezésére állnak, összefonódnak a játékkal, konstruálással, más művészeti és egyéb tevékenységekkel.
- Elsősorban a tevékenység, és annak öröme, az alkotás és kreatív önkifejezés, másodsorban az elkészült mű a fontos, amely felhasználható játékeszközként is.
- A tevékenykedések közben fejlesztjük gyermekek képi-plasztikai kifejezőképességét, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendezőképességét, gyermeki élmény és fantázia világuk gazdagítását, és képi kifejezését.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Képalakításban egyéni módon, képességeiknek megfelelően jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Fejlődik képi, plasztikai valamint térbeli komponáló képességük, gazdagodik fantázia világuk.
- Képesé válnak esztétikai élmények befogadására.
- Örömmel, bátran biztonságosan használják az ábrázolás eszközeit
- Élnek az alkotás, létrehozás lehetőségével, kialakul bennük az igényesség alkotásaik iránt.
- Megismerik a népi, díszítő művészet alapjait, elemeit.
- Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat.

5. MINDENNAPOS MOZGÁS

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő

aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testnevelés nélkül. Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll.

A mozgásfejlesztéshez tehát hozzátartozik, hogy maximálisan biztosítsuk a spontán mozgáslehetőséget, mégpedig az egyéni sajátosságok figyelembevételével. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség - fejlődésére.

Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodáskorban kell elkezdenünk. A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el. A megfelelő intenzitású, derűs légkörű testmozgás biztosítja a motoros képességek fejlődését, melynek egyre magasabb szintje előfeltétele a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának, ezáltal a mozgásműveltség fejlődésének. A természet erőivel - napfény, levegő, víz - történő edzés kedvező hatását sem szabad figyelmen kívül hagyni, ezért a mindennapi testnevelést lehetőleg a szabadban célszerű tartani. A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású testmozgás nemcsak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez is.

Célunk: A gyermek testi képességeinek sokoldalú, harmonikus fejlesztése. A gyermek egészségének megőrzése, megóvása. A gyermek mozgásműveltségének alakítása, mozgástapasztalatainak bővítése és természetes mozgásigényének kielégítése, mozgáskultúrájának kialakítása. A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése és a rendszeres testmozgás igényének kialakítása, erősítése

Feladataink:

- A gyermekek életkorához, képességeihez, adottságaihoz mért változatos mozgásformák és mozgástevékenységek biztosítása.
- A gyermek életkorának megfelelő terhelés.
- Az egészségfejlesztő testmozgás lehetőségeinek biztosítása az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségletek figyelembe vételével.

- A rendszeres és egészségfejlesztő testmozgás megfelelő tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása.
- A komplex testmozgások beépítése az óvodai élet egyéb tevékenységeibe
- Az összerendezett nagy- és kismozgások kialakítása, mozgáskoordináció fejlesztése
- Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése /erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség, egyensúlyérzék, testtartás/
- A térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- A testséma, a szem-kéz,- láb koordinációjának fejlesztése
- A gyermekek egyéni fejlettségéhez mérten az alapmozgások kialakítása, korrigálása, koordinációs zavarok csökkentése
- A mozgás és az értelmi képességek együttes fejlesztése
- A szociális képességek fejlesztése, az együttműködés és a társas magatartás kialakítása
- Tehetséges gyermekek sportolási lehetőségeinek segítése
- Segítsük elő a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását.
- Valamennyi mozgásos tevékenységhez biztosítsuk a balesetmentes helyet, a megfelelő időt, valamint a könnyen kezelhető, esztétikus, baleset-mentes eszközt.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Mozgásra inspiráló biztonságos környezet biztosítása a nap folyamán a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- Sokszínű, változatos, örömteli és érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formák, mozgásos játéklehetőségek biztosítása.
- A játék és játékoság alapvető eszközként történő értelmezése és alkalmazása.
- Balesetmentes, félelem és szorongásmentes légkör biztosítása.
- Foglalkozások tervezésénél a csoport fejlettségi szintjének és az egyéni szükségleteknek és képességeknek figyelembe vétele, differenciált, egyénre szabott feladatadás.
- Mozgásos játékok tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása a szabad játék, a kötelező foglalkozások és a mindennapi testnevelés alkalmával.
- Szabad játék során gyermekeink fejlettségének, érdeklődésének és temperamentumának megfelelő játékok biztosítása.

- Kötelező foglalkozás heti egy alkalommal kötelező jelleggel történő megvalósítása, melynek anyaga az gimnasztika és játékos jellegű fogyakorlatokból tevődik össze
- Mindennapi testnevelés során játékok, mozgásos feladatok céltudatos kiválasztása a kötelező foglalkozások fejlesztési feladataihoz igazítva.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Igényükké vált a rendszeres testmozgás. Testileg edzettek, egészségesek
- Mozgáskoordinációjuk a koruknak megfelelő
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Törekcsenek a minél pontosabb végrehajtásra
- Játék során ügyelnek a szabályokra, ügyelnek egymás testi épségére.
- Tornaszereket ismerik, bátran, ügyesen használják

6. KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

„Vendég vagy a világban, és ez a világ, szép vendégfogadó.

Van napsugara, vize, pillangója, madara.

Van virágja, rengeteg sok. Tanulj meg örvendezni nekik!

Igyekez többet törődni azzal, ami még a világ szépségeiből csodálatosképpen megmaradt.”

/Wass Albert/

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Nevelőmunkánk során kiemelten fontosnak tartjuk a környezeti nevelést, a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását. Tudatosan figyelünk rá, példát mutatunk és a gyerekeket is ösztönözzük arra, hogy minél kisebb ökológiai lábnyomot hagyjunk magunk után, és ez által biztosítsuk a fenntartható fejlődést. Fenntartható az a gazdasági, társadalmi

fejlődés, amely kielégíti a jelen igényeket anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő generációkat saját szükségleteik kielégítésében.

Programunk célja az, hogy a gyermeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében. A gyermeket körülvevő világ megismerésében mindig a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet közeli étellel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, példát mutatva a gyermek számára. Azt kell benne megerősíteni, hogy mennyire összefügg mindez egymással és milyen nagy az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvása szempontjából. A tapasztalatszerzés mindig a valódi környezetben történik, ezért a komplex tevékenységek legtöbb esetben a szabad természetben vagy az óvoda környezetében, udvarán zajlanak. Legfontosabb feladat megismertetni a gyermeket azzal a természeti környezettel, amelyben él, felhívni a figyelmet annak értékeire és szépségeire.

Az önálló és csoportos megfigyelések révén értékes tapasztalatokhoz juthat a természetben végbemenő folyamatokról és összefüggésekről. Már az óvodában fel lehet és fel kell készíteni a gyermeket arra, hogy társadalomban élünk, ami a közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk. A gyermeket demokratikus társadalmi rendben való élésre készítjük fel, amelyben különböző vélemények, értékítéletek lehetnek egymás mellett.

A tolerancia, mások véleményének, érzéseinek és gondolatainak tiszteletben tartása arra neveli a gyermeket, hogy képes legyen elfogadni másokat. Mindez pedig a társadalomban való harmonikus, kiegyensúlyozott élethez feltétlenül szükséges. Természetesen ide tartozik a mások (idősebbek, felnőttek, társak) tisztelete és szeretete is. Ilyen pedagógiai légkörben fejlődik a gyermek ítélőképessége és természetes viselkedési formájává válik a más felfogásokkal szembeni tolerancia. Ugyanakkor lehetőséget kap az önálló véleménynyilvánításra, önbizalmának növelésére.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Céljaink

- A környezeti kultúra megélése, átadása, kialakítása, amely magába foglalja az élő és élettelen természeti környezetünkkel való harmonikus együttélést. Ez jelentkezik az életmódban, gondolkodás- és viselkedésmódban, szokás- és értékrendszerben.
- A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása.
- A természetet szerető, védő, emberi értékek, környezettudatos magatartás alakítása.
- A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása.
- A matematikai érdeklődés felkeltése.
- A logikus gondolkodás megalapozása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek sokoldalú tapasztalás által elemi ismeretek alakítása, fejlesztése és rögzítése, egyéni fejlettségnek megfelelően.

Feladataink:

- Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- A gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire megismerési vágyaira, meglévő ismereteikre, élményeikre való építés.
- Segítsük elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Az óvodás korú gyermekeinknek tervezhető hagyományos és helyi témák összeállítása a környezetük értékeinek felfedezése, és tudatos kapcsolása más nevelési területhez.
- Megismertetjük a szülőföldet, a hazai tájat, a helyi és más népek hagyományait, szokásait, tanulják meg ezek szeretetét, védelmét
- Hangsúlyt fektetünk a családi és tárgyi kultúra megismerésére, ápolására, védelmére fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.
- Közös élményre épülő, közös tevékenységek biztosítunk
- Természetudatos gondolkodás megalapozása (érzékenyítés, nyitottság, felelősség vállalás, tenni akarás a fennmaradás érdekében)
- A gyermekeink önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

- A gyermeki érdeklődésen alapuló játékos ismeretfeldolgozás a kirándulásokon, óvodaudvaron, a csoportszobában (növényekről, állatokról, életjelenségekről, természeti jelenségekről.)
- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése, játékos feldolgozása az őket körülvevő szűkebb, majd tágabb környezetről.

Tartalom:

- Társadalmi környezet
 - család, családtagok, a család élete,
 - óvoda épülete, az. óvoda környéke,
 - felnőttek munkája, foglalkozások, gyerekek tevékenysége,
 - felnőttek tisztelete, munkájuk megbecsülése,
 - viselkedési formák; köszönés, megköszönés, kérés, megszólítás...
 - ember testrészei, külső tulajdonságai,
 - érzékszervek megnevezése, ápolása,
 - egészséges életmód, egészség megőrzése,
 - közlekedési eszközök: személyszállítók – teherszállítók, vízi - légi – szárazföldi,
 - helyes közlekedési magatartás kialakítása,
 - környezetünk megóvása, tisztántartása, környezettudatos magatartás kialakítása,
 - környezetünk színei és színárnyalatai.
- Természeti környezet
 - természet változásai - évszakok - időjárás: év, hónap, hét, nap, napszakok,
 - munkálatok a kertekben,
 - gyümölcsök, zöldségfélék,
 - időjárás és öltözködés összefüggései,
 - növények ápolása, gondozása,
 - állatok tulajdonságai, életmódjuk, gondozása, hasznuk,
 - állatok és kicsinyeik, csoportosításuk lakhelyük szerint,
 - vadállatok, vadon élő állatok,
 - ház körül élő állatok, háziállatok,
 - vízben élő állatok,
 - bogarak, rovarok,

- madarak.
- Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztalása
 - megfigyelések, összehasonlítások, szétválogatások különböző szempontok szerint,
 - mennyiségek összehasonlítása; - több - kevesebb - ugyanannyi,
 - hosszabb – rövidebb, alacsonyabb – magasabb, szélesebb – keskenyebb,
 - sorba rendezés mennyiségi tulajdonságok szerint (tőszámnevek, sorszámnevek),
 - sorba rendezés egyéb szempontok szerint,
 - halmazok keletkeztetése (hozzátevés, elvétel, egyenlővé tétel a tízes számkörben),
 - soralkotások, sorváltozások balról - jobbra, föntről- lefele,
 - állítások megfogalmazása (igaz - hamis eldöntése),
 - tapasztalatszerzés a geometria körében,
 - testek - síklapok felismerése, megnevezése,
 - építés szabadon testekből,
 - építés (letakarás) síkmértani formákból,
 - tükörrel való tevékenység, mozgások a tükör előtt, térbeli percepció kialakítása,
 - szimmetria, szimmetrikus alakzatok keletkeztetése,
 - tájékozódó képesség, fejlesztése térben és síkban;
 - irányok, arányok megfigyelése (bal - jobb, alá - fölé, mellé, közé, előtt - mögött, vízszintes - függőleges),
 - térbeli helyzetek (ferde, görbe, álló, fekvő, eleje - közepe - vége, első- utolsó, fenn-lenn, felső- középső- alsó)

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- A külső világ megismerését – amelybe beletartozik a matematika tartalmú tapasztalatok szerzése – óvodai nevelésünk egészében érvényesülő folyamatként kezeljük.
- Tudatos, tervszerű szervezéssel biztosítjuk a gyermekek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszer, ezáltal segítjük a gyermekeinket a biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, (alkalom, idő, hely, eszköz).

- Lehetőség szerint az ismeretek nyújtása szabadban, természetes környezetben történjen.
- Lehetőséget biztosítunk spontán és játékos tapasztalatszerzésre, alkalmi és folyamatos megfigyelésekre (kísérletek).
- Tapasztalataik szerzését irányítottan végezzük, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve.
- A környezeti nevelés folyamatában a gyermekek ismerkednek szűkebb, majd egyre tágabb környezetükkel. Jó lehetőséget adnak erre a sétákkal, kirándulásokkal elérhető helyszínek, amelyek a település helyi, természeti, társadalmi értékei.
- A természettudományos gondolkodásuk alapozása érdekében mindig a valós összefüggéseket ismerjük meg. A kérdéseikre adott válaszokkal lehet differenciáltan, az egyes gyermekek igényeihez, fejlettségéhez alkalmazkodni.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, a környezet tudatosan megtervezett megismerését szolgálja.
- A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás során, kreatív módon gyakorolhatják az eddig megszerzett ismereteiket.
- A kiemelt figyelmet igénylő és a migráns gyermekeinknél kiemelt jelentőségű a már elsajátított ismeretek, jártasságok, készségek állandó gyakorlása, illetve az új ismeretekbe való beépítése. Legfontosabb az elvonatkoztatás, általánosítási folyamat segítése játékokban és a szociális folyamatokban.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Az óvodás gyermek tudja, hol lakik, mi a pontos lakcíme, ismeri a szülei foglalkozását, óvodája nevét.
- Különbséget tud tenni az évszakok között.
- Ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat, illetve a növénygondozás és állatgondozás egyszerűbb feladatait, szívesen ápolja a növényeket, gondozza az állatokat.
- Ismeri és betartja az elemi közlekedési szabályokat, felismeri a közlekedési eszközöket.

- Részt vesz az elemi természetvédelmi tevékenységekben, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Szívesen vesz részt kiránduláson, sétákon, rendezvényen.
- Képes rácsodálkozni a természet szépségeire, ok-okozati összefüggések meglátására.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek az elemi ok-okozati összefüggéseket felismeri, sokrétű tapasztalatot szerez közvetlen környezetéből, abban tájékozódni tud. Megismeri a környezet tárgyait, tulajdonságait, rövid ideig feladathelyzetben tud maradni. Ismeri az alapvető viselkedési szokásokat, tud köszönni, kérni, elemi szabályokhoz alkalmazkodni.

Matematika

Az óvodában a matematikai nevelés is komplex formában, a gyerekek megismerési funkcióinak gyakorlásában valósul meg. A gyerekek a környezetük megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jutnak és azokat a tevékenységeik során alkalmazzák.

Az óvodában a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve a matematikai tanulás több formája valósulhat meg:

- Utánzásos, minta-, modellkövető
- Spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés
- Gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok
- Az óvónő által kezdeményezett tevékenységek

A gyermek már az óvodába kerülés előtt felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire. Érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Az óvodai nevelés építhet ezekre a korai tapasztalatokra, még akkor is, ha azok pontossága csak a gyermek számára fontos, érzelmileg hangsúlyos helyzetekben megbízható. Az óvodáskort jellemző gondolkodási sajátosságokkal (invariancia, állandóság hiánya) a matematikai nevelés folyamán is számolni kell. Fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermekkorban a család által nyújtott matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés, a gyermek egyenletes fejlődését biztosító módszerekkel.

A tevékenységek végzése, a folyamatos cselekedtetés rengeteg olyan szituációt hoz felszínre, ahol természetes környezetben folyhat a matematikai tapasztalatok szerzése. A perceptuális, a motoros, a verbális és a szociális tevékenységek aktív átélése együttesen nyújt lehetőséget a matematikai ismeretek és összefüggések megláttatására. A komplex tevékenységek alkalmasak arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük. Bármilyen gyakori is a játékban és egyéb tevékenységekben szerzett belső érdeklődésből fakadó tanulás, a gyermek negyedik életéve után egyre gyakrabban igényli és képes is kisebb-nagyobb csoportban az óvodapedagógus által irányított formában a mélyebb és sokoldalúbb összefüggések feltárására.

Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmából melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett benyomásokkal, vagy mely matematikai összefüggést dolgozzuk fel tevékenységeken, az óvodapedagógus dönti el.

A matematikai nevelés tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes napi szituációkban megfigyelhetők. Tevékenykedés közben a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. Játék és szabadidőben folyamatosan létrejöhetnek olyan szituációk, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére akkor, ha az óvodapedagógus képes az adódó lehetőségek felismerésére és kihasználására.

Céljaink

- A gyermekek a közvetlen környezetükben végzett tevékenységek során aktív cselekvőként sajátítsák el a matematikai ismereteket.
- A környezet megismerése közben a gyermekek matematikai tapasztalatainak elősegítése.
- a mindennapi életben szerzett ismeretek tudatos rendezése
- A divergens és konvergens gondolkodás kialakítása.

Feladataink

- A gyermekeink matematikai érdeklődésének felkeltése, fenntartása.

- A gyermek környezetének mennyiségi-formai kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása, alkalmazása játékos formában.
- Elemi ok-okozati összefüggések felismertetése.
- Logikus gondolkodás megalapozása, fejlesztése.
- Tudatos, tervszerű, differenciált egyénre szabott fejlesztése.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Tudatos, tervszerű szervezéssel biztosítjuk a gyermekeink matematikai ismeretekkel kapcsolatos gazdag tevékenykedést, ezzel segítjük a gyermekeinket a biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, (alkalom, idő, hely, eszköz).
- Életkori sajátosságuknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően alkalmazzuk a matematikai kifejezéseket, amelyek először passzív szókincsé válnak, majd beépülnek beszédükbe.
- Tapasztalatok szerzését irányítottan végezzük, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve.
- A tevékenységeket változatos formában kötött és kötetlen, egyéni, páros, mikro csoportos szervezéssel, megfelelő hely, idő, eszköz, anyag segítségével biztosítjuk.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél fontos a már elsajátított ismeretek, jártasságok, készségek állandó gyakorlása, illetve az új ismeretekbe való beépítése - legfontosabb az elvonatkoztatás, általánosítási folyamat segítése játékban és a szociális folyamatokban.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Logikus gondolkodása életkorának megfelel, problémamegoldó készsége jó.
- Számfogalma 10-es számkörben mozog
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmát: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb, stb.
- Ismeri az irányokat, és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent, stb.
- Helyesen használja a névutókat.
- Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább 3 elemszámmal
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.

- Képes részekből az egészet kirakni.
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról
- Azonosságokat, különbözőségeket képes felismerni és megfogalmazni
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek az elemi ok-okozati összefüggéseket felismeri, sokrétű tapasztalatot szerez közvetlen környezetéből, abban tájékozódni tud. Rövid ideig feladathelyzetben tud maradni.

7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

„ Segíts nekem, hogy magam csinálhassam,,

/Maria Montessori/

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és munkatevékenység. A munkatevékenység fejlesztő hatását nem vonhatjuk kétségbe. Az értékteremtő munka pedagógiai funkciója nem a szakismeretek gyakoroltatása, hanem a gyermek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése. Éppen ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható, átélhető a gyermek számára. Ez a folytonos visszajelzés a legnagyobb motiváló erő, ösztönző, megerősítő tényező. Nem elsősorban a munka tárgya, hanem megszervezésének módja fejt ki a már említett nevelő- fejlesztő hatást.

Itt is érvényes, amit a tevékenységről általánosságban elmondtunk: alapvető követelmény az önállóság, az öntevékenység lehetőségeinek megteremtése. A különböző munkafajták: önkiszolgálás, naposság, a gyermekek saját személyiségével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében elvégzett munkák vagy a kerti munka közös vonásaként azt kell kiemelni, hogy mindez tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedtetést jelentsen az óvodában. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében.

A gyermek munka jellegű tevékenysége, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység. A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége. A közösségi kapcsolatok a kötelesség- és felelősségvállalás alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Céljaink

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, képességek tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermek közösségi kapcsolatait, kötelességteljesítését, saját és mások munkájának elismerésére nevelése.
- A munka jellegű játékos tevékenység legyen örömforrás, amely sikerélményt biztosít.
- SNI gyermekek önállóságának fejlesztése a fiziológiai és az értelmi fejlettséget figyelembe véve.

Feladataink

- A gyermek életkorának megfelelően a belső igény és a pozitív hozzáállás kialakítása, a cselekvő tapasztalás biztosítása.
- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket.
- A munkatevékenység játékos jellegének fenntartása és folyamatos lehetőségek biztosítása.
- A munka megbecsülésére valamint a saját és mások munkájának elismerésére nevelés.
- A munkát mindig ösztönző módon értékeljük, ezáltal erősítjük a munka iránti pozitív érzelmeket.
- Mintaadás (óvodapedagógus, pedagógiai munkát segítők)

- Óvodapedagógus-gyermek tudatos együttműködésének biztosítása, konkrét, reális feladatokkal, amely által a gyermek magához mérten fejlődik.
- Törekszünk arra, hogy a szülő is támogassa és tartsa tiszteletben gyermeke munkáját, egyre több teret engedjen, hagyja gyermekét önállósodni.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- A munkatevékenységet játéktevékenységből indítjuk, példamutatással, amelyben fontos szerepet kap az óvodapedagógus és a pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajka.
- Korosztályonkénti szokás – szabályrendszer felállítása, következetes betartása.
- Az önálló munkavégzés lehetőségeinek megteremtése, a különböző munkafajták fokozatos bevezetése.
 - Önkiszolgálás
 - Naposság
 - A gyermek saját személyével kapcsolatos munkák (testápolás, öltözködés, étkezés, környezetének rendben tartása)
 - A csoport érdekében végzett munkák, élősarok gondozás, apróbb megbízatások teljesítése
- A munka állandóságának és folyamatosságának biztosítása.
- Derűs légkör, megfelelő hely, idő biztosítása.
- A gyermeki önkéntesség, nyitottság, megismerési vágy, aktivitás, érdeklődés tudatos felhasználása, különös tekintettel az SNI, HHH, HH, migráns gyerekekre.
- Elfogadó attitűd, pozitív megerősítés, konkrét, reális, differenciált értékelés, sikerélmény biztosítása minden gyermek számára.
- A gyermek egyéniségének, munkatempójának figyelembevétele.
- A gyermeki munkatevékenységgel összefüggő, megfelelő minőségű, mennyiségű, balesetmentes, motiváló eszközök biztosítása.
- A munka jellegű tevékenységekhez tartoznak a gyermekek önkiszolgáló tevékenységei közben szerzett tapasztalataik, melyek birtokában eljutnak a társakért, a csoport érdekében végzett munka jellegű tevékenységekig. Ezeknek „tétje” van, akár önmagukra, akár a társakra vonatkoztatva. Az önkiszolgálás, a növény- és állatgondozás, a környezet rendjének megtartása, az alkalmi megbízatások, a naposi munka, különböző viszonyulásokat (önmagam, mások) jelentenek. Tudatos

szervezéssel, folyamatos felnőtt jelenléttel és a gyermekek munkájának fejlesztő értékelésével fejlődnek kompetenciáik.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Munkavégzés közben fejlődik személyisége, alakul a munkához szükséges attitűdje, képességei, készségei, tulajdonságai.
- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítették.
- Önállóan, igényesen végzik a munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére
- Bizalommal fordulnak segítségért egymáshoz és az óvoda dolgozóihoz.

8. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

„ A gyermek abból okul leginkább, amit maga lát, maga tapasztal és figyel, nem pedig attól lesz értelmes, ha elhiszi nevelője magyarázatát. „

/Platón/

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Óvodánkban érzelmileg biztonságos, szeretetteljes, kreativitásra ösztönző légkörben, változatos, minden érzékszervre ható élmény-és tapasztalatszerzésre nyújtunk lehetőséget. Csak annyit várunk el a gyerekektől, mint amennyit örömmel, magabiztosan meg tudnak és akarnak tenni. Fontosnak tartjuk, hogy a tapasztalatok aktív cselekvéssel párosuljanak. Ez a cselekvésbe ágyazott megismerés hasonló esélyt biztosít minden gyermek számára, függetlenül attól, hogy milyen kulturális környezetből jött.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg. Az óvodásainkat változatos módszerekkel igyekszünk érdekeltté tenni a tanulásra és azt kívánjuk elérni, hogy tanulásuk belső motivációból fakadjon és táplálkozzon. Tervezéskor építünk a gyerekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. Gyakran olyan problémahelyzet elé állítjuk őket, mely felébreszti kíváncsiságukat vagy éppen olyan kérdést teszünk fel, ami gondolkodásra ösztönzi őket. Teret adunk önállósodási törekvéseiknek és alkalmat biztosítunk az igény szerinti gyakorlásra.

Céljaink

- A gyermekeink előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire alapozva képességeik fejlesztése, tapasztalataik bővítése, rendezése.
- Az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének segítése.
- Játéktevékenységeken belüli spontán, illetve irányított tanítás-tanulás.
- Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.
- Sajátos nevelési igényű és kiemelkedő képességű gyermekek, meglévő képességeinek továbbfejlődése, új ismeretek, készségek elsajátíttatása.

Az óvodapedagógus feladatai tevékenységekben megvalósuló tanulás során:

- Fejlődésüket elősegítő, támogató környezet megteremtése, melyben kielégítjük a gyermek kíváncsiságát, érdeklődését és fejlesztjük értelmi képességeiket.
 - A gyermekeink cselekvő aktivitására épülő változatos, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének és feltételeinek biztosítása.
 - Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtése, amelyben megvalósul a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeivel.
 - Megismerő képességeik fejlesztése.
 - Szemléletes képszerű gondolkodásuk kialakulásának elősegítése.
 - Kreativitásuk fejlődésének segítése.
 - Tudatos tervező munka, csoportra tervezett éves bontásban alkalmazott nevelési terv.
 - Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembe vétele a tevékenységek felkínálása során.
 - Személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük gyermekeink személyiségének kibontakoztatását.
 - Sajátos nevelési igényű gyermekek tevékenységében érvényesülő pszichikus, motoros tanulási folyamatok biztosítása, speciális szakemberek bevonása.
 - Élménybe ágyazott tapasztalatszerzés tudatos irányítása, amely minden esetben komplex jellegű.
- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
 - Gyermekei kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés: a nap folyamán biztosítjuk a gyermekei kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségét.
 - Lehetőséget kínál a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
 - A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása.
 - A gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodva, differenciáltan, tevékenységközpontú módszerekkel játékos feladatmegoldásokat tervezünk.
 - A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
 - Gyakorlati problémamegoldás. Problémamegoldásra ösztönző helyzetek teremtésére törekszünk.
 - Tevékenységi formák - lehetnek kötetlenek és kötöttek. A kötelezően szervezett tevékenységek 5-35 perces időkeretet ölelnek fel korcsoporttól függően. Mind két szervezési formában lehetőséget biztosítunk a differenciálásra, az egyéni fejlődési ütem figyelembe vételére.

A fejlődés várható eredménye:

- A gyermekeink önállóan tudjanak konkrét, elemi, ismert jelenségek esetében következtetéseket levonni.
- Cselekvésekbe ágyazva szerezzék meg ismereteiket, kreatív módon gyakorolják a megszerzett ismereteket
- Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni
- Problémahelyzetek megoldására törekedjenek, bátran kérdezzenek
- Érdeklődjenek környezetük iránt
- Szándékos figyelmük megjelenik, melynek tartalma terjedelme növekszik,
- Kialakul a koruknak megfelelő feladattudatuk, reális énképük, figyelemkoncentrációjuk.

VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

1. testi,
2. lelki és
3. szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

1. A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

2. A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

3. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,

- feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VIII. ESÉLYEGYENLŐSÉG – A GYERMEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Óvodánk pedagógiai légkörét, az itt dolgozók szemléletét áthatja az inkluzív (befogadó) pedagógia elveivel való azonosulás, a fokozott differenciálásra törekvés, hiszen minden gyermek más. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatási és társadalmi integrációjának előmozdítása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- ***Különleges bánásmódot igénylő gyermek:***
 - Sajátos nevelési igényű gyermek
 - Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
 - Kiemelten tehetséges gyermek
- ***A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek***
- ***Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek***

1. KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEK

1.1. Sajátos nevelési igényű gyermek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos,

több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Intézményünk, a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a következő sajátos nevelési igényű gyermekeket fogadja:

- beszéd fogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek
- látássérült- gyengén látó gyermek

Célunk: A sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános céljainak megvalósítása, a gyermeki személyiség minél teljesebb kibontakozásának elérése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének alapelvei megegyeznek az Óvodai nevelés országos alapprogramjának alapelveivel és kiegészül az Oktatási Hivatal által kiadott Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelvével.

Az alapidokumentumhoz igazodó helyi nevelési programban foglaltak összhangban állnak a sajátos nevelési igénnyel. Az elvárások igazodnak a gyermekek fejlődési üteméhez, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken jelenik meg. A fejlesztést minden esetben a gyermek egyéni állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

- A sajátos nevelési igény az az állapot, amikor a gyermek egyedi sajátosságai oly mértékben térnek el az általánostól, hogy annak alapján - a lehetséges fejlődés eléréséhez - sajátos pedagógiai eszközök, módszerek és segédeszközök biztosítása szükséges. A tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek megkülönböztetett figyelmet kapnak.
- A sajátos nevelési igény megállapítására a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok és az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet ellátó bizottságok komplex orvosi, pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai vizsgálata alapján kerül sor.
- A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai integrálása a szakértői és rehabilitációs bizottságok által kiállított szakvélemény alapján történik.

Az SNI-s gyermek óvodai nevelésének feladatai

Az óvodapedagógusi attitűdök:

- szociális érzékenység,
- empátia,
- másság elfogadása,
- különbségek kezelésének képessége,
- a magas szintű szakmai felkészültség igénye,
- a szakemberekkel és a szülőkkel való együttműködés képessége.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Ismerje a törvényi háttérrel, a sajátos nevelési igényű gyermek neveléséről szóló rendeletet.
- Kiemelt figyelmet fordítson a szülőkkel, a családdal történő kapcsolattartásra.
- A gyermek minél jobb megismerése érdekében tájékozódjon a gyermek, otthoni szokásairól.
- A csoportba járó gyermekeket tudatosan készítse fel a fogyatékos gyermek fogadására.
- A csoportba járó gyermek fogyatékosági típusának megfelelő szakirodalmat tanulmányozza.
- A gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait vegye figyelembe.
- A diagnózisban szereplő javaslatokat építse be munkájába.
- Legyen tisztában saját kompetenciájával, tartsa tiszteletben a másik szakember kompetenciáit, kölcsönösen egészítsék ki egymás tevékenységét.
- Differenciáljon, alkalmazzon individuális (egyedi) technikákat, módszereket.
- A különböző nevelési helyzetekben válasszon alternatív megoldásokat.
- A tevékenységek, a fejlesztések során vegye figyelembe a tartalom mennyiségét, mélységét, továbbá a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét.
- A gyermekek személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, elsősorban a játékokon keresztül tárja fel.
- A gyermek sokoldalú harmonikus fejlődésének segítése.
- Az egészséges életmódra szoktatás.
- Egyéni képességek és fejlettségi szint felmérése, majd ennek megfelelően az elérhető legjobb szociális adaptáció és önállóság megteremtése.
- Szociális adaptáció:- szociális (alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, érzelmi élet, együttműködés) és kommunikációs készségek fejlesztése.

- A sztereotip, szociálisan nem megfelelő viselkedések kialakulásának megelőzése, illetve korrekciója.
- Annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek egyes területen kiemelkedő teljesítményre is képesek.
- A gyermek tévesztéseinek elfogadása, arra fejlesztő módon való reagálás.
- Az egész nap folyamán harmóniát, érzelmi biztonságot, kiegyensúlyozott, elfogadó légkört teremtsen.
- A gyermekeket a felnőttek és egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok és a másság tiszteletben tartására nevelje.
- A gyermekek egyéni- és kori sajátosságainak ismeretében a munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikáljon, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű és a beszédértési nehézségekkel küzdő gyermekekre.

A pedagógiai munkát segítő alkalmazottak feladatai:

- A sajátos nevelési igényű gyermeket elsősorban, mint gyermeket lássa, szem előtt tartva, hogy minden gyermek fejleszthető.
- A gyermek fogyatékosági típusáról bizonyos alapismereteket szerezzen.
- Fordítson kellő figyelmet a gyermek megismerésére. Helyezze előtérbe a gyermek speciális igényeit, hiszen egyéni és különleges bánásmódot igényel.
- Érezze a segítségnyújtás mértékét.
- Segítse a sajátos nevelési igényű gyermek beilleszkedését a csoportba, a többi gyermeket a fogadásra.

Feladataink sérülés specifikusan:

❖ Beszédfogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek:

Az emberi érintkezés leggyakoribb formája a kommunikáció, a beszéd. A beszéd- vagy nyelvi zavarral küzdő gyermek a mindennapi kommunikáció során kudarcot élhet meg. A nehézségek miatt másodlagos pszichés tünetek (pl.: magatartás zavar) is előfordulhatnak. A sérült beszédfejlődés befolyásolhatja a gondolkodás, az ismeretszerzés minőségét, tanulási zavart is kiválthat.

A beszédbeli akadályok csoportosítása:

A beszéd és nyelvi fejlődés zavarai:

- Megkésett beszédfejlődés ép értelem és ép érzékszervek megléte mellett csak 3 éves kora után kezd el beszélni.
- Diszfázia: a beszéd fejlődésének zavara, több hanghiba, szegényes szókincs.
- Súlyos beszédészlelési és beszédmegértési zavar.

Az artikuláció zavarai:

- Diszlália: pöszeség, a beszédhangok ejtésének, tisztaságának zavara.
- Orrhangzós beszéd.
- Dizartria: a beszédben résztvevő izmok működési zavara következtében kialakuló probléma.

A beszéd folyamatosságának zavarai:

- Dadogás.
- Hadarás.

A hangadás rendellenessége:

- Diszfónia: rekedt, fátyolos hang.

A kialakult beszéd zavarai:

- Mutizmus: teljes beszédképtelenség.
- Elektív mutizmus: helyhez kötött beszédképtelenség (pl.: óvoda).

Az olvasás- és írásteljesítmény zavarai:

- Diszlexia: az olvasás zavara.
- Diszgráfia: az írás, helyesírás zavara

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, komplex nevelési környezetben, személyre szabott segítségnyújtással valósul meg. Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a koordinációs készség fejlesztése segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérésében.

Feladataink:

- Tisztán jól artikulálva, megfelelő tempóban beszéljünk a gyermekhez.
- Gazdag nyelvi környezet biztosítása.
- Önbizalom erősítése. Bizalommal, őszinte odafigyeléssel forduljunk a gyermek felé, így erősíthetjük önbizalmát és alakíthatjuk pozitív énképét.
- A gyermeket juttassuk sikerélményhez, és olyan képességeket emeljünk ki, amiben a gyermek kiemelkedő, olyan vagy jobb, mint társai.

- A helytelen artikuláció, a nehezen érhető beszéd miatt nehezebb a gyermek beilleszkedése a közösségbe, ezért segítünk a gyermek társas kapcsolatának alakulását.
- A kifejezési formák spontán megnyilatkozásainak elfogadása.
- A gyermek kommunikációs képességének fejlesztése.
- Beszédértés fejlesztése, beszédészlelés fejlesztése.
- Mozgás - ritmus- beszéd összerendezésének fejlesztése.

❖ **Látássérült- gyengén látó gyermek:**

Látássérült az a gyermek, akinek látása az ép látás 33%-a vagy annál kevesebb, illetve 10 fokos vagy annál szűkebb a látótere. A látássérült gyermek a nevelés-oktatás szempontjából (integrálhatóan nevelhető) vak, alig látó és gyengén látó lehet.

Gyengén látás mellett különböző részképesség kiesések, beszédhibák, figyelemzavar, hypermotivitás vagy kóros lassúság különböző szenzoros integrációs zavarok (l.: szómagyarázat) és magatartási problémák jelentkehetnek.

A gyengén-látást, alig látást okozó néhány szembetegség:

- myopia: rövidlátás (mínusz dioptriás szemüveggel korrigálható),
- hypermetropia: távollátás (pozitív dioptriás szemüveggel korrigálható),
- nystagmus: szemtekerezgés, a szemek akarattól független, gyakori vagy állandó mozgása,
- strabismus: kancsalság.

Feladataink:

- A megmaradt látás jobb kihasználása – látásnevelés.
- Különös figyelmet fordítunk a gyermek mozgás-látás összehangolására, szem-kéz, szem-láb koordinációra.
- A sérülésének megfelelő akadálymentes környezet és jól tapintható eszközök biztosítása.
- A szocializációs folyamatok támogatása.
- Életkorának és sérültségének mértéke szerinti önállóságra nevelés.
- A mozgásában is csak a szükséges segítséget nyújtjuk, és nem többet.
- A tárgyak és játékok helyének megismertetése.
- Biztonságos téri tájékozódás kialakítása.

- A kifinomult hallás előnyeinek kihasználása.
- Minden tevékenység beszéddel kísérése.
- Az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz érzékelés, mozgás, ritmus, tájékozódási képesség intenzív fejlesztése.

❖ **Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek**

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Feladataink:

- A gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása.
- A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen.
- Megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását.
- Eredményes iskolakezdés elősegítése.

Az integráció előnyei az SNI-s gyermek számára

- Az értelmileg akadályozott gyermek számára az integrált környezet hatása feltétlenül mintát jelent a szociabilitás, a társas viselkedés, az öltözködés és a társadalmi beilleszkedés terén – a társadalmilag elfogadott magatartás-repertoárt sajátítja el.
- Fejlődik az alkalmazkodóképessége.
- Minél korábbi életkorban valósul meg az integráció, annál korábban lát a gyermek pozitív példákat.

- A korai életszakaszban megvalósuló integráció az értelmileg akadályozott gyermeket hozzásegíti, hogy fokozatosan ismerje fel saját lehetőségeit, fogadja el önmagát, és próbálja elfogadtatni magát a társakkal.
- Konfliktuskezelési stratégiákat sajátít el, megtanul harcolni az érdekeiért.
- Megvalósulhat a lakóhelyhez közeli intézményi ellátás, a sajátos nevelési igényű gyermek nem kerül ki a családi környezetből, olyan gyermekcsoportba kerül, akikkel gyakran találkozhat a mindennapi életben (pl. játszótéren, az üzletekben).

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja esetén nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy a gyermek ne szigetelődjön el társaitól, ne kizárólag az óvodapedagógus fogadja el.

Az integráció előnyei a befogadó gyermekközösség számára

- A gyermekekben tudatosul, hogy vannak olyan társaik, akik néhány tekintetben különböznek tőlük, esetenként segítségre szorulnak.
- Spontán alakulnak ki olyan morális értékek a személyiségükben, mint a segítőkészség és a tolerancia.
- Megtanulnak másképp együttműködni társaikkal.
- Megtanulják értékelni saját képességeiket.
- Önismeretük, önértékelésük erősödik.
- Alkalmazkodóképességük, elfogadókészségük fejlődik.

A nevelés hatására fejlődik a gyermekek alkalmazkodó képessége, akaratereje, önállósága, együttműködési készsége. A sikerkritérium minden esetben a gyermek beilleszkedése, önmagához képest való fejlődése.

1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Ha a gyermek, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkozáson való részvételre jogosult. A fejlesztő foglalkozás a szakszolgálati utazó pedagógus hálózat segítségével, és óvodapedagógusi közreműködéssel, az óvodai nevelés keretében valósítható meg.

1.2.1. Tanulási problémákkal küzdő gyermekek

- tanulási nehézséggel küzdők (például: lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok),
- tanulási zavarral küzdők (például: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba).

Tanulási zavarról akkor beszélhetünk, ha a gyermeknél egy képesség terület működésében tartós és súlyos problémák jelentkeznek. Különösen a tanulás egyes részterületein.

- Diszlexia – olvasás,
- Diszgráfia – írás,
- Diszkalkulia – számolás,
- Figyelem zavar.

Óvodai szinten a veszélyeztettség korai felismerése és megelőzése lényeges.

A leggyakrabban előforduló diszlexia veszélyeztetettségre jellemző tünetek óvodás korban:

- Motoros ügyetlenség.
- Megkésett beszédfejlődés.
- Beszéd helyett a vizuális és mozgásos kifejezések használata.
- A nyelvi megértéshez kötött feladatmegoldás lassabb, mint a nem nyelvi.
- A tárgyak és helyzetek felismerése szokatlan módon alakul ki.
- A nyelvi játékok elutasítása, mese, vers kerülése, a nyelvi tudatosságban fejlődési lemaradás (rím, alliteráció).
- Gyakoriak a makacs, nehezen javítható beszédhibák.
- A motoros ügyetlenség, iránytévesztés, esetleg egyensúlyi zavarok feltűnőek lehetnek.
- A tér-és időbeli viszonyok megítélésének zavarai (bal-jobb, lent-fent, korán-későn, tegnap-holnap, hónapok-napok).

A diszgráfia (írás-helyesírási zavar) veszélyeztettség egyik jellegzetes problémája motoros és vizuo-motoros (látás-, mozgás zavar) természetű. A finommotorika fejletlensége a nagymozgások vezérlésének zavara (vonalvezetés, görcsös kéztartás) és a szenzomotoros koordinációk (pl.: szómagyarázat) zavara.

A diszkalkulia a matematikai fogalmak, műveletek és technikák elsajátításában és alkalmazásában kifejezésre jutó akadályozottságot jelent.

A figyelemzavar esetében a gyermek figyelme elkalandozik, könnyen elterelhető.

A tanulási zavarral küzdő gyermek személyisége és viselkedése:

- A gyermek a viselkedését nem képes a szociális követelménynek megfelelően szabályozni.
- Alacsony a toleranciaszintje.
- Gyenge a tanulási érdeklődése.
- Nem megfelelő a megismerő aktivitás szintje.
- Hibás az önértékelése.
- Szorongó.
- Érzelmileg labilis.
- Nehezített a társas beilleszkedése, kapcsolódása.

Célunk: A gyermekek differenciált felzárkóztatása, a hátrányok csökkentése.

Az óvodapedagógus feladata:

- A részképesség-zavarok korrekciója, kompenzálása, szakmai módszerek alkalmazása a gyógypedagógus iránymutatása alapján.
- A szülő aktív bevonása a fejlesztésbe.
- Megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását.
- Az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készség megalapozása.
- Egyénre szabott, konkrét feladatokkal differenciált fejlesztés.
- A családi nevelés hiányosságaiból adódó hátrányok csökkentése, kiegészítő, pótló nevelés alkalmazásával.
- A nevelési ártalmak ellensúlyozása.
- A társ óvodapedagógusok és a nevelés, oktatást közvetlen segítő alkalmazottak munkájának összehangolása a gyermek érdekében – pozitív reális énképének kialakításában.
- A szülő nevelőpartnerként való megnyerése.
- Együttműködés a kerületi jelzőrendszer megfelelő tagjaival, intézményeivel.

A gyermek fejlődését az óvodapedagógus végzi, szoros együttműködésben a részképesség-zavar típusához igazodó, szakképzettséggel rendelkező utazó gyógypedagógussal és az óvoda teljes testületével, team munkában.

1.2.2. Magatartászavarok miatt problémás gyermekek

- Visszahúzódó (regresszív) és depresszív viselkedésű gyermekek (félénk, csendes, visszahúzódó stb.) Eredményhez vezethet a csoportos és a párban folyó munka, a testre szabott differenciált egyéni munka, motiválás, stb.
- Ellenséges (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű gyermekek (engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív stb.) Inkább egyéni feladattal köthető le, fontos a velük megbeszélte egyéni vállalások, követelmények következetes számonkérése az eredmények, pozitívumok kiemelése, megerősítése mindkét típust motiválja, segítheti a beilleszkedést, a társak általi elfogadás.

A viselkedés rendellenességére nincs a definíciókban egység. Találkozhatunk: beilleszkedési zavar, alkalmazkodási zavar, nehezen nevelhető gyermek, magatartás zavar, viselkedés zavar, hiperaktív elnevezésekkel. Ez a gyermek képtelen az elfogadott norma, szabályrendszerhez illeszkedni, szocializációja sérült, mely a személyiségfejlődés irányát negatívan befolyásolja.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az óvodapedagógus igyekezzen a gyermek figyelmét huzamosabb ideig fenntartani.
- Elengedhetetlen dolog a gyermek képességeinek, érdeklődésének terhelhetőségének megismerése, ebben segítséget adhat az őt ismerő más szakember.
- A gyermek alkalmazkodását úgy segítse, hogy megtapasztalja milyen a gyermek viselkedése konfliktusos helyzetben, szociális szituációkban. Milyen megnyilvánulásokat mutat siker vagy kudarc esetén.
- Közösén hozzanak létre elfogadott szabályokat. Fektessék le, a szabályok megszegése milyen következményekkel jár. Az óvodapedagógus magyarázza meg mi a jó és mi a rossz.
- A gyermek szocio-kulturális környezetét ismerje meg.
- Beszélgessen a szülőkkel a nevelési problémákról, keressék közösén az okot és próbálják együtt megoldani.
- A viselkedészavart mutató gyermek sok negatív visszajelzést kap, ezért feltétlenül segítse a reális én-kép alakításában. Éreztesse a gyermekkel, hogy szereti, elfogadja.

Célunk:

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek életkorukhoz és önmagukhoz mért fejlesztése gyermek csoportban.

Feladataink:

- A gyermekek teljesítménynek, magatartásának az átlag felé történő közelítése
- Társas kapcsolataik kialakításának, magatartás szabályozási hiányosságainak csökkentése
- Közösségbe történő integrálás, fejlesztés.

Megvalósulás folyamata

- A Szakértői Bizottság véleménye alapján a gyermekek fejlesztése egyénileg és csoporton belül fejlettségüknek megfelelő keretek között.
- Elfogadó, befogadó óvodai légkör kialakítása.
- Az óvodapedagógusok és a nevelő munkát közvetlenül segítők pozitív példaadása.

A fejlődés várható eredménye

- Beilleszkednek a gyermek csoportba, a szokás-szabály rendszert elfogadják, alkalmazkodnak hozzá.
- Magatartásuk az átlag felé közelít.
- Iskola érettség mielőbbi elérése.
- Az integrációt elősegítő gyermekcsoport kialakulása.

1.3. Kiemelten tehetséges gyermek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. A csoportban történő tehetséggondozás minden óvodapedagógus feladata, a jobb képességű vagy valamely területen tehetségígéretes gyermekek külön gondozására odafigyelünk, a nevelőmunka során egyéni bánásmódban részesülnek.

A tehetségígéret felismerés általános szempontjai:

- Óvodapedagógusi jellemzés,
- Szülői jellemzés,
- A gyermek motiváltsága, érdeklődési köre,
- A gyermek személyisége,

- A gyermek speciális képességeinek szintje

Célunk

A tehetségígéretes gyermek felismerése, fejlődésének elősegítése. A gyermekek kimagasló adottságainak és motiváltságának a megfelelő területen történő kibontakoztatása

Feladataink

- Megfelelő környezeti feltételek megteremtése, derűs, nyugodt inkluzív óvodai légkör biztosítása
- A fejlődés feltételeinek biztosítása (eszköz, anyag, hely, idő), speciális szükségletek kielégítése
- Biztatás, támogatás, tevékenységek biztosítása.
- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése, különbözőségek elfogadása
- A tehetség és megjelenési formájának felismerése:
- A szülő segítése gyermeke nevelésében

Megvalósulás folyamata

- Differenciált feladatátadással egyéni, páros és mikro csoportos foglalkoztatási formában az egyéni képességek fejlesztése.
- Pozitív értékeléssel (óvodapedagógus, gyermek, szülő) sikerélmény biztosítása.
- Megfelelő tárgyi és személyi feltételeket a tehetség kibontakoztatásához.
- A gyermekben tudatosítjuk tehetségét, s bízattva olyan feladatokat adunk, ami továbbfejleszti, ösztönzi őt.

A fejlődés várható eredménye

- A gyermek igényli kiemelkedő képességeinek fejlesztését, azt örömmel éli meg, belső motivációja a fejlődés.
- Megtalálja kiemelkedő képességének megfelelő tevékenységet.
- Képes önálló, látványos és színvonalas produktumok létrehozására.

2. A GYERMEKEK VÉDELMEÉRŐL ÉS A GYÁMÜGYI IGAZGATÁSRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY SZERINT HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEK

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll (Gyvt. 67/A §):

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a HH meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,

Célunk:

Az intézményünkbe járó HH, HHH, migráns gyermekek megfelelő fejlesztése, felzárkóztatása.

Feladataink

- Inger gazdag érzelmi biztonságot nyújtó környezet megteremtése
- Kapcsolat felvétel a családokkal, a szociokulturális háttér feltérképezése
- A szülők nevelő partnerként való elfogadása
- Hátrányos helyzetű gyermekek közösségbe való beilleszkedésének elősegítése
- Máság elfogadtatása a gyermekekkel, szülőkkel, dolgozókkal
- A fejlesztés, felzárkóztatás feltételeinek megteremtése

Megvalósulás folyamata

- A gyermekek óvodába érkezése idején érzelmi biztonság megteremtése. Az integrációt elősegítő gyermekcsoport csoport kialakítása. A családi környezet megismerése
- A gyermekek beilleszkedési nehézségének, szorongásának feloldása
- Szülőkkel partneri viszony kialakítása és fenntartása
- A gyermekek önkifejezésének fejlesztése játékon, bábjátékon, mesén, kreatív tevékenységeken keresztül
- Fogalomalkotásuk fejlesztése, a beilleszkedési kudarcok csökkenése
- Alkalmazkodó készség növelése /énekes játékok, népi játékok, néptánc
- A képességek és készségek fejlesztése

A fejlődés várható eredményei

- HH, HHH, migráns gyermekeink a szokások, szabályok, normák elsajátítása által a közösségünk elfogadott, aktív tagjává válik.
- Értelmi, érzelmi, mentális és szociális érettségük korosztályuknak megfelelő.
- Rendszeresen járnak óvodába
- Iskolakezdés megfelelő időben

3. TARTÓS GYÓGYKEZELÉS ALATT ÁLLÓ GYERMEK

Minden beteg gyermeknek, fiatalnak, akár tartósan, visszatérően vagy átmenetileg tartózkodik a kórházban, vagy hosszabb otthoni rehabilitációra, joga és igénye (szükséglete), hogy játszhasson és tanulhasson, mert mindkettő gyermekkorának szerves része. Tanulói

szerepének megőrzése biztosítja a folytonosság- és normalitásérzetet – betegségétől függetlenül, vagy annak ellenére.

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbeteg- szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbetegszakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni.

Fontosnak tartjuk a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, mely által eljutnak az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása a törvényi előírásoknak, a szakorvosi dokumentumok, valamint a szülővel, ill. szükséges estén a fenntartóval való egyeztetés során kialakított rendben történik (pl. diabéteszes gyermek ellátása).

Amennyiben a tanuló tartós gyógykezelése az óvodába járást nem teszi lehetővé, a gyermek szülője, gondviselője kérelmére az intézmény vezetője engedélyezheti, hogy az a gyermeket az óvodába járási kötelezettsége alól felmentse.

Az Nkt. értelmében (Nkt. 8. § (1) bekezdés), a *gyermek* abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt, azaz tankötelessé válik. A szülő kérelme alapján (általános esetben a tárgyév április 15. napjáig kell benyújtani) a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, újabb kérelem alapján annak–az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a felmentést engedélyező szerv felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Ha az eljárásban szakértőt kell bevonni, akkor tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban, vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos rendelhető ki. Fontos, hogy a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. Abban az esetben, ha

a tartós gyógykezelés alatt álló gyermeket a felmentést engedélyező szerv az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette, az óvoda a szülő részére tanácsadást, konzultációt biztosít, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez (Nkt. 75.§ (4) bekezdés).

Feladataink

- Megértés, befogadás, közösségi támogatás biztosítása.
- Kapcsolattartás és együttműködés az egészségügyi szolgáltatóval, szülőkkal, gyermekkel, szakemberekkel.
- Fokozatosság elvének betartása, ne sietessük, megfelelő mértékben terheljük a gyermeket.
- Érthetően el kell magyarázni a csoport gyerekeinek a kialakult helyzetet életkoruknak megfelelően, a legegyszerűbb módon.
- A gyerekeket folyamatosan informálni kell. A beteg gyermeket be kell vonni az óvodai életbe: pl. a nevét többször kimondani a nap folyamán, mondókázás esetén az ő nevét beletenni a szövegbe. Esetleg ki lehet rakni róla egy fotót és így minden nap látni az arcát. Ha a beteg gyermek nyitott rá, virtuális találkozót lehet szervezni (pl. zoom-on), amelyen keresztül bekapcsolódhat az óvodai foglalkozásokba.
- A csoport tagjai rajzolhatnak a beteg gyermeknek. Ezeket szülő segítségével vagy akár postai úton el lehet juttatni hozzá.
- Storytelling: körben ülve minden gyermek felidéz és elmesél egy emléket a visszatérő gyermekkel kapcsolatban.

4. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK FEJLETTSÉGÉNEK MUTATÓI AZ ÓVODAI ÉLET VÉGÉRE:

- Gyermekenként változó a sérülés mértékétől befolyásolt, és függ a fejlesztés sikerétől.
- Sikerként könyvelhető el, ha a gyermek jól érzi magát a közösségben, amely befogadta őt.
- A pedagógusok, a társak és a szülők elfogadó, segítő magatartása biztonságot jelent számára, így alakul önbizalma és környezetéhez való viszonya.

IX. GYERMEKVÉDELEMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A gyermekvédelem védő-óvó funkciója a 3-7 éves korú gyermekek életkori kiszolgáltatottsága miatt minden óvodás gyermekre figyelemmel van. Az óvoda a gyermekvédelem egyik legfontosabb „jelző intézménye”, ahol a gyermekek a nap, jelentős részét töltik. A gyermekek családjakkal, környezetükkel a kapcsolat folyamatos. A gyermekvédelmi munka minden óvodapedagógus feladata, melynek koordinátora a igazgató által megjelölt gyermekvédelmi felelős.

Célunk:

- A gyermekek veszélyeztettségének megelőzése.
- A veszélyeztettség, hátrányos helyzet korai felismerése, okainak feltárása.
- A károsító tényezők enyhítésében, megszüntetésében való segítségnyújtás.
- Halmozottan hátrányos helyzet megállapítása.
- A szociálisan hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatása.
- A gyermek biztonságérzetének kialakítása, megszilárdítása.
- A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése.
- Hátránykompenzálás az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.
- A családi környezetben bármely okból fejlődésében akadályozott, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, illetve sajátos nevelési igényű, BTMN-es gyermek védelme, nevelése.

Feladataink: elsősorban a megelőzés, az időben nyújtott segítség biztosítása. Ha a megelőzésére már nincs mód, a tünetek okainak megkeresése a legfontosabb majd a veszélyeztettség megszüntetése. (szakemberek bevonásával)

- Jelzéssel élni a gyermek veszélyeztettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál.

- Hatósági eljárás kezdeményezése a gyermekbántalmazás, súlyos elhanyagolás, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- Az óvoda és a jelzőrendszer szereplőinek kölcsönös együttműködése, tájékoztatása.
- Családban történő nevelkedés elősegítése.
- Gyermekvédelmi esetek felmérése a csoportokban.
- Az alacsony jövedelmű családok felkutatása, családlátogatások szervezése, a segítézéshez szükséges adatok begyűjtése, a rászorulóknak segítése
- Gyermeküket egyedül nevelő szülők segítése, fogadó-órák szervezése
- A gyermekvédelmi értekezleteken való részvétel, az ott hallottak továbbítása - beszámolás az óvodavezetőnek és a nevelőtestületnek
- A nyilvántartott gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése, kapcsolattartás a szakszolgálatokkal

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Rendszeresen figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változásokat és ezekre felhívja az óvodavezető és a pedagógusok figyelmét.
- Minden nevelési év elején elkészíti az óvoda gyermekvédelmi munkatervét.
- Kapcsolatot tart a jelzőrendszer képviselőivel, védőnővel, esetmegbeszéléseken, konzultációkon vesz részt.
- Tájékoztatja a szülőket az elérhetőségről, annak módjáról, segítő szervek nevééről
- Nyilvántartást vezet a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyerekekről és a megtett intézkedésekről.
- Beszámolót készít. Munkájáról minden nevelési év végén írásban összefoglalót készít, és ezt ismerteti a nevelőtestülettel.
- Bizalomelví kapcsolatot épít ki a családokkal. A bizalmas szülői közléseket a pedagógiailag szükséges mértékben tárja a pedagógusok elé.
- Szükség szerint jelzést tesz a Gyermekjóléti Szolgálat felé.
- Esetmegbeszéléseket és konzultációkat szervez csoportonként, óvodapedagógusokkal.
- Problémás gyermekek szakemberhez irányításának segítése.
- A gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai vélemény készítését.

- A családok anyagi helyzetét ismerve, a különböző támogatások hozzájárulásának támogatása.

Sikerkritérium:

- Csökken a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek száma.
- Minden rászoruló időben megkapja a segítséget.
- A szülők bátran fordulnak az óvónőkhöz gondjaikkal.
- Anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából.
- A segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki

Mindezek ismeretében a gyermekvédelmi felelős feladata az óvodában a dolgozók közötti gyermekvédelmi tevékenység összehangolása, és a megfelelő szakemberrel való kapcsolattartás.

Óvodapedagógusok kiemelt feladatai:

- Gyermekvédelemmel kapcsolatos célok és feladatok figyelemmel kísérése és azok megvalósításában aktív részvétel: jelzések fogadása, okok feltárása, kezelése
- Felzárkóztatás módjának, menetének meghatározása
- Felzárkóztatás, együttműködés logopédussal, szakszolgálatok munkatársaival
- Szükség szerint jelzések fogadása, továbbítása, gyermekvédelmi felelős, óvodavezető, gyermekjóléti szolgálat felé
- Indokolt esetben családlátogatások elvégzése, környezettanulmány készítése
- Fogadóórák, esetmegbeszélések szükség szerint
- Balesetek elkerülése érdekében magatartási szabályok elsajátíttatása, megfelelő ismeretek nyújtása – csoportnaplóban való rögzítése

1. AZ ÓVODA/ISKOLA SZOCIÁLIS SEGÍTŐ FELADATAI

Az óvodai iskolai szociális segítő tevékenység feladatellátásának jogszabályi háttere

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (Gyvt. 40/A. §(2) a-g) pontja)
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet

Az óvodai és iskolai szociális segítő olyan – óvodában, iskolában és kollégiumban tevékenykedő segítő szakember, aki a gyermekek/tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével, a szociális és kommunikációs készségek fejlesztésével, és prevencióval foglalkozik. A szociális segítő szakember a szakmai kompetenciája alapján a nevelő-oktató munka kiegészítője; a pedagógusokkal, egyéb szakemberekkel együttműködve segíti az óvodába járó gyermekeket, szüleiket.

A szociális segítő tevékenysége során:

- A gyermekeknek segítséget nyújt a számukra nehézséget okozó élethelyzetek kezelésében egyéni tanácsadással, segítő beszélgetéssel (beilleszkedési nehézségek, osztályközösségi problémák, tanulmányi kötelezettség teljesítésének nehézségei, konfliktusos helyzetek feloldása, érzékenyítés a kortárs csoportban megjelenő helyzetekre).
- Egyéni konzultáció lehetőségét biztosítja a szülők számára a családi életet érintő nehézségek esetén (óvodai és iskolai problémák, válásból fakadó nehézségek, lakhatási és egyéb szociális problémák, családon belüli konfliktusok).
- Közvetítőként segíti a pedagógus-gyermek, szülő-gyermek, pedagógus-szülő közötti kapcsolatot és kommunikációt, valamint a nehézséget okozó konfliktusok megbeszélését és rendezését.
- Információt nyújt szülőknek, pedagógusoknak, a nevelő-oktató munkát segítő szakembereknek az elérhető szolgáltatásokról, a szociális és gyermekvédelmi rendszerről.
- Részt vehet a szülő és a pedagógus közötti megbeszélésen.
- Csoportos megfigyelést végezhet tanórán és az óvodai csoportfoglalkozáson, a pedagógus/óvodapedagógus kérésére, a problémás helyzetek hatékonyabb megoldása érdekében.
- Gyermekeknek, diákoknak csoportmunka keretében közösségfejlesztő, kompetenciafejlesztő, egészségnevelő, pályaorientációs, konfliktuskezelő és egyéb prevenciós (megelőző) foglalkozásokat tart pedagógussal/pszichológussal/védőnővel együttműködve, tanóra keretén belül, illetve tanórán kívül.
- Részt vehet az óvodai/ iskolai rendezvények szervezésében, lebonyolításában.
- Részt vehet a szülői értekezleten, fogadóórán, nevelőtestületi értekezleten.

- Az óvodai és iskolai szociális segítő gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja; feladata az észlelő-és jelzőrendszer hatékony működésének elősegítése, ezért indokolt esetben közvetíti a családot a család- és gyermekjóléti szolgálat szakembereihez annak érdekében, hogy a gyermek veszélyeztetettségét megelőzze vagy megszüntesse.
- Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység a köznevelési intézményekben történik. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. CXCV. törvény 41. § (7) d) bekezdése alapján a segítő tevékenység jogszerű szolgáltatásához a köznevelési intézmény, az ahhoz szükséges adatokat továbbítja a szakember részére.

2. A HAZÁJUKAT ELHAGYNI KÉNYSZERÜLŐ GYERMEKEK INTERKULTURÁLIS NEVELÉSÉBŐL ADÓDÓ ÓVODAPEDAGÓGUSI FELADATOK

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek, óvodai nevelésünk során biztosítjuk mindazon lehetőségeket, melyek az intézmény gyermekközösségének minden tagját megilleti, az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integritását.

Célunk: A gyermekek zökkenőmentes beilleszkedésének megvalósítása az identitástudat megtartásával.

Feladataink:

- Felkészülés a gyermek fogadására

Az óvodapedagógus felkészülése a szülőkkel és a gyermekkel való kapcsolatfelvétellel kezdődik. A későbbiekben a gyermek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információkat is össze kell gyűjtenie, szükség esetén utána kell olvasnia. Ezek az információk hozzásegítik ahhoz, hogy jobban megérthesse a gyermek viselkedését, meghatározhassa a pedagógiai beavatkozás lehetséges irányait. Tanácsos ezeknek az információknak a csoportban dolgozó kollégákkal is megismertetni.

- Az érkező gyermek empátiás fogadása

A hazájukat elhagyni kényszerülő gyermek kezdeti viselkedését meghatározza aktuális érzelmi beállítódása és előzetes szocializációs tapasztalatai:

- A gyermek, amikor bekerül a számára teljesen idegen környezetbe, egyedül lévőknek, kirekesztettnek érzi magát.
- Nem érti a körülötte lévő felnőttek és gyerekek beszédét, és őt sem értik a többiek.
- Fél az ismeretlentől, a változástól, a bizonytalanságtól.

- Vallási okból előfordulhat sajátos étkezési szokás, ettől úgy érzi, ő más, mint a többi kisgyerek.
- Általában a család szociálisan is rászorult, ezért a többi kisgyermekhez viszonyítva hátrányosabbnak érezheti magát.

A kezdeti időszakban a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése. Az eltérő nyelv, szokások, viselkedési módok, étrend elfogadtatása, értékként való bemutatása szükséges a többségi gyermekek számára. A más kultúrákról, a vallásokról, a bőrszínről, az etnikai különbségekről szóló, életkornak megfelelő ismeretek bemutatása apró lépésekben, a gyermekek érdeklődési körét - játék, mese, vers, ének, zene, tánc- figyelembe véve valósítható meg.

A gyermeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szívesen jár óvodába.
- A gyermekcsoport egyenrangú tagjának érzi magát.
- Szívesen játszik társaival és a csoporttársak is keresik a társaságát.

Megérti a magyar szavak jelentését, szavakat, tömondatokat képes magyarul kimondani.

3. DIABÉTESZES GYEREKEK

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2021. szeptember 1-jétől hatályos módosítása értelmében az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek és tanulók esetében az óvodában, valamint az iskola 1-8. évfolyamán az érintett intézmény gondoskodik a napközbeni alapvető speciális ellátásról: a vércukorszint szükség szerinti méréséről, valamint – szükség esetén, orvosi előírás alapján – a szülővel, törvényes képviselővel történt egyeztetést követően, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadásáról.

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek és családjaik életkörülményeinek további javítása érdekében az Oktatási Hivatal biztosítja a szakmai továbbképzési lehetőséget a pedagógus vagy a legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személyek számára, amelynek elvégzését követően az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek óvodákban, iskolákban történő támogatása biztosítható.

A szakmai továbbképzés két részből – elméleti és gyakorlati modulból – áll, melynek során a résztvevők elméleti áttekintést kapnak a diabéteszről, dietetikáról, illetve a gyakorlati képzés

során megismerkednek a kapcsolódó használati eszközökkel, valamint azok helyes, biztonságos alkalmazásával.

- **Célunk:** A diabétessel együtt élő gyermekek zökkenőmentes beilleszkedésének megvalósítása, a gyermek szükség szerinti, szakszerű ellátása.

X. INTEGRÁCIÓT ELŐSEGÍTŐ SZEMÉLYISÉG FEJLESZTŐ, TEHETSÉGGONDOZÓ, FELZÁRKÓZTATÓ PROGRAM

A hátrányos helyzet és a társadalmi leszakadás elsősorban nem oktatási-nevelési probléma, azonban a társadalmi kirekesztettség elleni fellépésnek az oktatás az egyik legfontosabb terepe: a nem megfelelően méltányos oktatás már az indulásnál megalapozza az egyenlőtlenségeket, illetőleg képtelen ellensúlyozni a tanulók szociokulturális helyzetéből eredő hátrányokat. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelését segítő kezdeményezéseknek ezért nemcsak az esélykülönbségek csökkentését, hanem az előítélet-mentes, befogadó társadalom kialakítását is célul kell kitűzniük. A gyermekek között nem szelektáló, gyermekközpontú, korszerű, differenciált pedagógiai formákat alkalmazó köznevelési intézmény teremthet esélyt a társadalmi integráció eléréséhez.

Pedagógiai oldalról az integráció jelentése: minden gyermek, megkülönböztetés és kirekesztés nélkül, egymással kooperálva, a mindenkori fejlettségi szintjén, kompetenciáihoz és hozott kulturális értékeihez alkalmazkodva, individuális adottságainak megfelelő fejlesztésben részesüljön.

A halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éve meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - rendkívül hatékonyan fejleszthetőek. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat.

Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. A hátrányos helyzetből származó lemaradások - szakszerű, a

gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve - sikeresen ellensúlyozhatóak.

A szülőkkal való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fogadására a másság elfogadására tudatosan készülünk. Nevelőtestületünk az alábbi programmal valósítja meg az integrációs fejlesztést, melynek célja: a hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének segítése érdekében olyan támogatások biztosítása, szolgáltatások szervezése és kivitelezése, amelyek csökkentik hátrányaikat, zökkenő mentessé teszik óvodai életüket és kihatással vannak a sikeres iskolai beválásukra.

AZ INTEGRÁCIÓT ELŐSEGÍTŐ SZEMÉLYISÉG FEJLESZTŐ, TEHETSÉGGONDOZÓ, FELZÁRKÓZTATÓ PROGRAM JELLEMZŐI

Mit is jelent az Integrációs Pedagógiai Program?

Integrált nevelés-oktatás: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, eltérő nevelési igényű gyermekek egy csoportban történő nevelése, oktatása a többségi gyermekekkel, tanulókkal.

Pedagógiai: A pedagógiai gyakorlat új alapokra helyezése, ahol egyénre szabottan, az egyén hátránykompenzációs igényeit figyelembe véve, ahhoz igazítva, a megfelelő fejlesztő hatású tartalmakat, szintereket, eszközöket és módszereket alkalmazzuk:

- új tanulásszervezési eljárások, módszerek használata,
- a hagyományos tanulási tér- és időkeretek megváltoztatása,
- a pedagógus szerep megváltoztatása,
- a nevelésben-oktatásban érintett külső szereplők bevonása az intézmény életébe.

Rendszer: Az intézményi keretek között és azon túl zajló nevelés és oktatás valamennyi színterét, tevékenységi formáját, nevelési-, tanulási- és oktatásszervezési eljárását áthatja, egy rendszert alkotva, egymást erősítve, bevonva valamennyi érintett felet a teljes körű személyiségfejlesztés érdekében.

Az Integrációs Pedagógiai Rendszer intézményi adaptációja és működtetése folyamatos intézmény-, és pedagógiai módszertani fejlesztést jelent, amely az együttnevelés során a szociális környezetből, és képességek fejlettségéből adódó hátrányok ellensúlyozását célzó nevelő-oktató tevékenységben nyilvánul meg.

Az intézményben alapvető feltétel:

- a be- és elfogadó szemlélet,
- a gyermekbarát, beszélő környezet,
- az integrációt támogató új tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása a nevelés, tanulás-tanítás folyamatában,
- a széleskörű tevékenységformák biztosítása,
- az egyéni bánásmód, az optimális fejlesztés,
- a kapcsolatfejlesztés, a párbeszéd.

Az inkluzív pedagógiai gyakorlat megnyilvánul:

Intézményi szinten:

- a hatékony integrált neveléshez szükséges pedagógiai módszerek, tanulásszervezési eljárások alkalmazásában (Pl. differenciált, tevékenységközpontú ismeretközvetítés, kooperatív tanulás, projektmódszerek, drámapedagógia, stb.);
- a gyermekbarát intézményi környezet kialakításában
- a széleskörű intézményen kívüli foglalkozások és tevékenységek biztosításában, szervezésében (az autentikus, helyszínen történő tanulás támogatása);
- a pedagógus szerep megváltozásában (ismeretközvetítő szerep helyett facilitátor szerep);
- a szülők és az óvoda partneri kapcsolatának javításában az intézmény mindennapi életébe történő hangsúlyosabb bevonással (nyitott programok);
- a társadalmi és szakmai környezettel való együttműködés erősítésében (gyermekjóléti szolgálat, óvodák, iskola, szakmai szolgáltatók, szakszolgálatok, civil szervezetek, stb);
- az intézményfokok közötti átmenet pedagógiai segítésében: bölcsőde-óvoda, óvoda-iskola között (közös programok szervezése, egymás munkájának megismerése, tanítási tartalmak összehangolása, nyomon követés, esetmegbeszélések, közös programfejlesztések);

- az inkluzív intézményi pedagógiai attitűd kialakításában (szegregáló nevelés- és oktatásszervezési formák felszámolása, elfogadó szemlélet kialakítása a pedagógusokban, a gyermekekben, tanulóknban és a szülőkben az eltérő szociális háttérű, a sajátos nevelési igényű gyermekek iránt).

Az egyén szintjén:

- valamennyi hátrányos helyzetű gyermek bevonásával a programba, megnyerve a szülőket is partnerként. Ehhez az intézményben a pedagógiai munka kiemelt területévé válik az érintett tanulók hátrányainak feltérképezése az alapvető képesség és készségterületeken, az egészséges személyiségfejlődés, a szociális fejlettség, a közösségi kapcsolatok és tanulási nehézségek területén;
- a feltérképezett hátrányok enyhítésére kidolgozott egyéni fejlesztési tervek készítésében: megjelölve benne a hátrányokat, azok fokát, a kompenzációs feladatokat, a tevékenységeket, a módszereket és a szervezeti kereteket, színtereket, gyakoriságot – ennek megfelelő folyamatos egyéni fejlesztés;
- a differenciált tanulásszervezés, valamint a fejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó és az érdeklődési körnek megfelelő foglalkozások biztosításában: ennek eredményeként a DIFER mérési eredmények az érintett gyermekek körében folyamatosan javuló mutatókat érnek el.

További fontos követelmény:

- Fokozott figyelem irányítása az érintett gyermekekre, tanulókra, pozitív befogadó intézményi attitűddel, folyamatos pozitív mintaadással.
- Három havonkénti értékelő megbeszélés, amelybe minél több érintett fél bevonása indokolt.
- Az óvodai integrációs program meghatározza az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében, az érintett gyermekek esélyegyenlőségének elősegítésében.
- Az óvodai IPR minden programot áthat az óvodai munkában, és minden alapidokumentumban nyomon követhető.

- Az óvodai IPR egy olyan rendszernek tekinthető, melynek elemeit a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében nagy tudatossággal, és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell a nevelési folyamat fókuszába állítani.
- Az óvodai IPR legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens, minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

Az IPR intézményi gyakorlata, működtetése, tulajdonképpen az, amit egy innovatív intézményben a változásokra érzékeny, felkészült pedagóguscsapat eddig is követett, csak még jobban figyelve az egyéni szükségletekre. A rendszer kereteit, a területeket az intézmény saját nevelési programjának megfelelően tölti ki tartalmakkal.

PEDAGÓGIAI MUNKA KIEMELT TERÜLETEI:

A világgal való ismerkedés a kisgyermek születését követő, a fejlődését alapvetően befolyásoló, az életkor növekedésével egyre táguló, a tanulásban alapvetően mélyülő folyamat. Nevelésünkkel azt kívánjuk elősegíteni, hogy a gyermekek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek az életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, a környezettel való aktív kapcsolat tevékeny kialakításához nélkülözhetetlenek.

Lehetővé tesszük a gyermek spontán és irányítottan szerzett megfigyeléseinek, tapasztalatainak feldolgozását, miközben fejlődnek képességeik, az egyéni sajátosságaiknak megfelelően.

Segítjük a csoporthoz való érzelmi kötődést, kapcsolatépítést, a szülőföld szeretetének megalapozását, hagyományok megélését.

Ha nekünk, szülőknél és nevelőknél megvannak a magunk erkölcsi és társadalmi ideáljaink, akkor nem kell attól tartanunk, hogy a gyerek viselkedését csak gyakorlati, hasznossági szempontok irányítják, mert lassanként beletanulnak az egymás tulajdonságainak és tulajdonának kölcsönös tiszteletébe, sőt megismerik az adakozás, a jócselekedetek, a segítségnyújtás gyönyörűségének az ízét is. A leglényegesebb talán az, hogy a gyerek, akinek mindvégig tiszteletben tartották emberi méltóságát, az emberi méltóságot másokban is tisztelni fogja.

Fejlesztési feladatok

1. Személyiségfejlesztés:

- A reális önismeret, önkép kialakítása. A megfelelő önértékelés kialakítása (önkifejezés, önjellemzés, önábrázolás, önmegfigyelés fejlesztése).
- A testi-lelki egészség gondozása, a gyermek belső, személyes harmóniájának megerősítése. Az egészséges életmód kialakulásának segítése. Az átélés élményének gyakorlása.
- A gyermek erősségeinek feltárása és ismerete a személyiségében és a tanulásában. Pozitív személyiségjegyek erősítése (megbízhatóság, becsületesség, őszinteség, alkalmazkodás, engedelmesség, engedékenység, előzékenység, kedvesség, bizalom, lelkiismeret, lelkipurdalás, a rossz cselekedet jóvá tétele, hazugság elítélése, kitartás, pozitív akaratív vonások, teljesítményfigyelés, bátorság).
- A gyermek gyengeségeinek feltárása és ismerete a személyiségében és tanulás folyamatában. Az emberi negatív személyiségjegyek feltárása és azok leküzdésének segítése.
- A gyermek érdeklődési irányainak feltárása, megsegítése.
- A gyermek egészséges önbizalmának erősítése. Az egészséges önbizalom, önbecsülés kialakításának segítése. (Mivel adok okot társaimnak arra, hogy büszkék lehessenek rám?)
- A gyermek küzdőképességének növelése, akaratív vonások erősítése az önrányítása, önalakítása területén.
- A gyors helyzetfelismerés és a jó döntéshozatal képességének megsegítése.
- A jó összhang megteremtésének segítése gyermek és pedagógus között.
- A szorongások feloldásának segítése.
- Önmagáért és környezetéért is felelős magatartás kialakítása, a másokért való tenni akarás támogatása.
- Az őszinte kommunikáció kialakítása.
- A korcsoportbeli, a családi, a felnőtt példakép fontossága a gyermek személyiségének fejlődésében.
- A gyermek személyes igényeinek, törekvéseinek feltárása; egyéni céljainak, feladatainak tudatosítása.

2. Közösségfejlesztés

- Csoportszabály és szokásrendjének kialakítása, kiegészítése, rögzítése, betartásának fontossága. A közösségi normák elfogadtatása és betartatása a gyermekkel.
- Kapcsolatfejlesztés segítése. A bizalom erősítése a társ felé. A gyermek barátkozásainak megsegítése.
- A csoport nyújtotta biztonság kialakítása. A szeretet, összetartozás, biztonság átélése. A társas kapcsolatok javítása, az egymást segítő közösségi közeg megteremtése. A feloldódás megsegítése. Rokonszenv, ellenszenv, bajtársiasság kifejezése, kezelése.
- Egymás iránti figyelem, tapintat fejlesztése, a rosszallás vagy elismerés megfelelő kifejezése.
- A tapintatos közlés, kérés elsajátítása. A helyes kommunikáció tanítása a problémás esetekben. A feszült állapotok megkönnyítése tematikus szavakkal, kifejezésekkel. Tapintat a társakkal játék közben.
- Az egyéni teljesítmény elismerésének fontossága a csoportban.
- Konfliktustűrő, -kezelő, -megoldó képesség fejlesztése. Csúfolódások, bántások agresszivitás kezelése. A düh levezetésének módjai. Egyéni bánásmód az agresszivitás visszaszorítására. Mások haragjának megértése. A bocsánatkérés módjai. A megbeszélés igényének kialakítása.
- Az alapvető erkölcsi normák elsajátítása (nem szabad lopni, csalni, hazudni).
- A kommunikációs és kooperációs készség fejlesztése a közösségben. Együttműködési készség és döntéshozatal fejlesztése a közösen végzett tevékenységek során.
- A társakkal, másokkal szembeni előítélet-mentes magatartás megsegítése. A gyermek személyes és társadalmi identitásának megerősítése. A szegényekkel való szolidaritás érzésének megtapasztalása.
- A gyermek magatartási zavarainak enyhítése. Magaviseletének megfelelő kezelése.
- A gyermekek rendezvényeken való részvételének megsegítése. Közösségi élmény átélése.

3. Szociális Hátrányok Enyhítése

- A gyermek verbális és kommunikációs készségének fejlesztése (szereplés vállalása, beszédfejlesztés, előadásmód fejlesztése, vélemény-nyilvánítás gyakorlása).

Mesemondással, mesehallgatás utáni véleménynyilvánítással, mondókákkal, kiszámolókkal, versekkel, szólásokkal, közmondásokkal, találós kérdésekkel.

- A verbális kreativitás fejlesztése (pl.: a mese kitalálásában, folytatásában). Beszédértési-szövegalkotási készség fejlesztése. Szókincs fejlesztése: szavak gyűjtése, megmagyarázása, körbeírása, tulajdonságok gyűjtése, rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak gyűjtése. Gyűjtőfogalmak megismertetése.
- Relációszókincs fejlesztése mesékkel, versekkel, mondókákkal.
- Életkornak megfelelően az érzelmek tudatos felvállalásának megsegítése.
- Az érzelmi intelligencia fejlesztése nonverbális eszközökkel. A száj és a szem mozgásának, a mimikai kifejezések jelentőségének és jelentésének felismertetése. Imitációs készség fejlesztése. Indulatok, érzelmek kifejezésének gyakorlása mozgással, mimikával. A mozgások, nézések fontosságának, jelentésének megismertetése.
- Szokás és hagyománytisztelet fejlesztése a családban, a magyar népszokások megismertetésével és a multikulturális tartalmak megjelenítésével is.
- A megfelelő reagálás kialakítása jutalmazások és büntetések esetén. A család és az intézmény értékrendjének közelítése.
- A tehetséggondozás, a művészetek fontossága, művészeti nevelés.
- Az érzelmi intelligencia fejlesztése családi szokások, családi kötődések által. A család fontosságának érzékeltetése. Az összetartozás, a segítség fontossága. Az érzelmekből fakadó gondolatok kifejezése.
- Az érzelmi intelligencia fejlesztése- a szülőföldhöz való kötődés erősítése. A lakóhely/falu ismerete életkori szinten, szeretete, értékeinek megőrzése.
- Az érzelmi intelligencia fejlesztése- az illemszabályok ismerete. A szabályok tudatos betartásának igénye. Egymásra figyelés és tapintat az illemben. Az ünnepi öltözet, a szép beszéd, éneklés, a helyes testtartás fontossága ünnepségeken. A helyes viselkedés-kultúra elsajátítása.
- Az érzelmi intelligencia fejlesztése- a napirend fontossága. Tudatos tervezés fontossága a napirendben. A szabadidő hasznos eltöltése. Igényesség fejlesztése a televízió műsorválasztásban, az internet használatban- időkorlátok bevezetése. Az értelmes időtöltés fontossága.
- Az érzelmi intelligencia fejlesztése- a higiéniai szabályok ismerete és betartásának igényessége. Az ápoltság és az ápolatlanság következményei. Igényesség az ápoltság és a tisztaság megőrzésében. A tiszta környezet fontossága.

- Az érzelmi intelligencia fejlesztése- a tudatos egészséges életmód alakítása. A fizikai állóképesség megőrzése, erősítése. Az egészségkárosító rossz szokások felismertetése.
- Az érzelmi intelligencia fejlesztése- kommunikáció idegen felnőttel (bolt, könyvtár, telefon). Kommunikáció és cselekvőkészség vészhelyzetekben.

4. Tanulási Kudarcc, Nehézség Enyhítése

- A tanulás, tudás értékének tudatosítása a szülőknél. A gyermek feladattudatának fejlesztése. A gyermek tanulási motivációjának előhívása, fejlesztése, erősítése, fenntartása.
- Szabályok kialakítása és betartása a tevékenységek során. Tapintat a társak önálló munkavégzésében.
- Változatos módszerekkel, motivációs eszközökkel, a helyszíni tanulás támogatásával az érdeklődés felkeltése és fenntartása az új ismeretek iránt.
- Az önálló feladatvégzés képességének kialakítása. Az öndifferenciálás képességének kialakítása, fejlesztése.
- A gyermek érzékszervi működésének segítése: a hallásérzékelés, a beszédhanghallás, hangfelismerések fejlesztése.
- A gyermek érzékszervi működésének segítése: tapintás fejlesztése.
- A gyermek érzékszervi működésének segítése: ízérzékelés fejlesztése kóstolásokkal.
- A gyermek érzékszervi működésének segítése: látás fejlesztés. Mozdulatok, pozíciók megfigyelése, felismerése. Színfelismerés, alak-háttér megkülönböztetés fejlesztése.
- A gyermek tanulási kudarcainak enyhítése egyéni fejlesztő feladatokkal. A gyermek sikerélményhez juttatása. A figyelem, a megfigyelő és összpontosító képesség fejlesztése (feladatokkal, játékokkal).
- A gyermek tanulási képességeinek fejlesztése játékos feladatokkal: az írás-mozgás koordináció, ritmusérzék fejlesztése (szótagolás, mondókázás, ritmustapsolás).
- A fantázia, kreativitás fejlesztése gondolkodás, nyelvi és vizuális ábrázoló tevékenységek során (önállóan, csoportosan, játékokkal, feladatokkal).
- A gyermek nyelvi hátrányainak enyhítése. A beszédészlelés, beszédértés, beszédprodukciónak fejlesztése (szókincs, mondókák, versek, kérdésfeltevés, válaszadás, beszélgetés, a nyelv helyes használata, tartalomelmondás, vélemény megfogalmazása, szavak visszamondása, ajak- nyelv gyakorlatok).

- A vizuális, motorikus, verbális emlékezet, reprodukációs készség fejlesztése (feladatokkal, játékokkal).
- A testkép-tudat, testkép-ismeret, testséma fejlesztése. A téri tájékozódás fejlesztése (térhasználat, térérzékelés, térkihasználás, észlelésérzékenyítés).
- A gyermek mozgáskoordinációjának fejlesztése játékokkal, feladatokkal, mozgás és beszéd összehangolása (mozdulat és mozgásutánzás, éneklés mozdulattal követése).
- Nagymozgások fejlesztése (ügyesség, gyorsaság, állóképesség, teherbírás, monotónia tűrés fejlesztése). Fejlődéstani nagymozgások gyakorlása, rugalmasság, egyensúly fejlesztése. Testvonal átlépő, keresztező, végtag szétválasztó és összerendező gyakorlatok végzése.
- Szerialitás fejlesztése, számlálás, alapvető matematikai műveletek ismerete, mértékegységek, sík és térbeli formák, halmazképzések, viszonyszavak alapjainak elsajátítása.
- A finommozgások fejlesztése (kréta, ceruza, ecset, festékek, gyurma, olló, ragasztó használat elsajátítása, praktikus mozgások, ízlés, pontosság, tisztaság igénye, eszközök tulajdonságai, balesetveszély elkerülése).

SZERVEZÉSI FELADATOK:

Az integrációt elősegítő személyiség fejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programmal kapcsolatos feladatok egy nevelési-oktatási évben:

- HHH-s gyermekek, tanulók létszámadatainak meghatározása, a jogosultsági feltételek áttekintése (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot alátámasztó határozat érvényessége, hátrányos helyzetről szóló nyilatkozatok),
- Éves integrációs cselekvési ütemterv elkészítése, konkrét feladat, határidő, felelős, indikátor, alátámasztó dokumentum meghatározása;
- A cselekvési ütemtervben meghatározottak alapján a pedagógusok feladatainak (eszközrendszer programjainak, programelemeinek, tevékenységeinek) meghatározása,
- Tanulói hátrányok feltárása, fejlesztendő területek beazonosítása- anamnézis, bemeneti mérés, megfigyelés, DIFER mérés;
- Egyéni fejlesztési tervek elkészítése;
- Egyéni fejlesztések megkezdése, fejlesztési naplók vezetése;

- Háromhavonkénti értékelés megszervezése, lebonyolítása;
- Kimeneti mérések, értékelések elvégzése, intézkedési terv elkészítése;
- A program éves működtetésének hatékonyságvizsgálata, értékelése, új feladatok meghatározása.

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programok szervezése. Kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében csökkentsük a hiányzások számát.

Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
<i>HH és HHH gyermekek óvodai beiratása</i>				
Kapcsolatfelvétel - Védőnő	Igazgató	március 1-31.	Névsor készítése	Minden augusztus 31-ig született három éves gyermeket beíratnak.
Kapcsolatfelvétel - Önkormányzat	Igazgató	március 1-31	Anyakönyvi kimutatás	
Kapcsolatfelvétel – Szülők (abban az esetben, ha nem jelentkeztek)	Igazgató	május 1 – június 30.	Levél	
<i>Integrációt elősegítő csoportalakítás</i>				
Szegregációmentes, integrált csoportalakítás	Igazgató	június 1- augusztus 31.	Felvételi és mulasztási naplók, Kimutatás a HH és HHH gyermekekről	Csoportba kerülnek a HHH és HH gyermek
<i>Az igazolatlan hiányzások minimalizálása</i>				
Gyermekszerező, családi légkör kialakítása Szülővel való partneri kapcsolat kialakítása	Óvodapedagógus Igazgató	folyamatos	Pedagógiai program Jelenléti ív	Rendszeres óvodába járás, igazolatlan hiányzás elmaradása
Hiányzások folyamatos figyelemmel kísérése	Óvodapedagógus Igazgató	folyamatos	Felvételi és mulasztási napló	
Széleskörű együttműködés kialakítása (orvos, védőnő, családsegítő, önkormányzat), a gyermekek figyelemmel kísérése	Igazgató	folyamatos	Jelenléti ív, írásbeli értesítések	
<i>Szülők munkába állását segítő nyitva tartási idő</i>				
Szülői jelzéseket figyelembe vevő nyitvatartási idő biztosítása	Fenntartó	nevelési év	Munkaterv	Szülői jelzéseket figyelembe vevő nyitvatartási idő

PEDAGÓGIAI FELADATOK

Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
<i>Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés</i>				
Új óvodás (HH és HHH) személyre szabott befogadása az óvodába	Óvodapedagógusok	november 3 vagy az óvoda megkezdésétől számított harmadik hónap vége 0.	Csoportnapló, Felvételi és mulasztási napló	Sikeres óvodai beilleszkedés
Az óvodai közösségben a bizalom, együttműködés, elfogadás kialakítása.	Óvodapedagógusok	folyamatos	Pedagógiai Program Nevelési terv	A gyermek jól érzi magát az óvodában, bizalommal fordul a pedagógusok felé.
A megfelelő szokásrend, napirend kialakítása segíti az érzelmi stabilitás kialakítását	Óvodapedagógusok	folyamatos	Pedagógiai Program Nevelési terv	A gyermek nyugodtan/nyugodtabban viselkedik az óvodában
<i>HH és HHH gyermekek készségeinek, képességeinek rendszeres mérése</i>				
Új óvodás esetén anamnézislap kitöltése	Óvodapedagógusok	október 30. Később beíratott gyermeknél az adott hónap vége	Anamnézis lap kitöltése	A gyermek fejlettségi fokának megállapítása fejlesztési terv készítésének céljából. Fejlesztendő területek kijelölése, fejlesztési terv.
Difer mérés 5 és 6 éveseknél	Óvodapedagógus	szzeptember 30.	Difer értékelő lap	
Megfigyeléseken alapuló, a készségterületeket figyelembe vevő mérés 4 éveseknél	Óvodapedagógusok	szzeptember 30.	Értékelő lap	
Fejlesztés eredményének mérése	Óvodapedagógusok	háromhavonta	Értékelő lap	
<i>Fejlesztési terv készítése</i>				
Rendszeres méréseken alapuló fejlesztési terv készítése, vezetése	Óvodapedagógusok	A mérést követő egy héten belül, nevelési év végéig	Fejlesztési terv	Minden HH és HHH gyermek rendelkezik fejlesztési tervvel, ami vezetve van és a gyermekek egyéni fejlesztésben részesülnek. Difer mérés eredményei javulnak.
<i>Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődésének haladásáról</i>				
A rendszeres értékelésre meg kell hívni a szülőket, szükség esetén a gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság, pedagógiai szakszolgálat munkatársát.	Igazgató Óvodapedagógusok	Háromhavonta	Feljegyzés	A HH és HHH gyermekek szülei, esetlegesen a gyámja megkapja a szükséges tájékoztatást.
<i>Egészséges életmódra nevelés</i>				
Egészségtudat kialakítása, testápolás, egészséges étkezés,	Óvodapedagógusok	folyamatos	Pedagógiai Program Nevelési terv	Egészségtudatos szokásrendszer életkornak megfelelő

betegségmegelőzés, mozgásra nevelés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása			Heti tervek	kialakulása
Az egészséges fejlődéshez szükséges tárgyi feltételek biztosítása	Igazgató	szeptember 1. folyamatos	Pedagógiai Program Éves munkaterv	
Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése.				
Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése.	Óvodapedagógusok	folyamatos	Pedagógiai Program Nevelési terv Heti tervek	Iskoláskor megkezdéséig kialakul az egymás előítéletmentes elfogadása.
Anyanyelvi nevelés				
Személyes példaadás, nyelvi játékok, beszédjavító foglalkozások szervezése	Óvodapedagógusok	folyamatos	Pedagógiai Program Nevelési terv Heti tervek	Iskoláskor megkezdéséig megfelelő kommunikációs készség kialakulása

MEGFELELŐ EGYÜTTMŰKÖDÉST CÉLZÓ FELADATOK

Tartalom	Felelős	Gyakoriság	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Egészségügyi problémák megelőzésének érdekében rendszeres szűrővizsgálatok kezdeményezése				
HH és HHH gyermek fejlődésének nyomon követése, szűrővizsgálatok szervezése Védőnői és szakorvosi szűrővizsgálatok	Igazgató	Évente több alkalommal	Csoportnapló – Látogatások feljegyzése	A HH és HHH gyermekek körében az egészségügyi problémákra fény derül, szükség esetén ellátásuk megvalósul
Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás				
Fogadóóra szervezése szülők eseti problémáinak megbeszélésére	Védőnő	Védőnő munkaterve szerint	Védőnő feljegyzései	Gyermekek egészséges életmódja javul
Szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés kialakítása				
Ingyenes étkezés biztosítása rászoruló részére. Tájékoztatás	Igazgató	Nevelési év kezdetén	Határozatok	Minden rászoruló gyermek számára ingyenes étkezés biztosítása
Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat				
Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, a	Igazgató	folyamatos	Pedagógiai Program	A rászoruló gyermekek szociális hátrányaiból eredő lemaradások

családok szociális támogatása			Éves munkaterv	csökkennek.
<i>Szakmai szolgáltatókkal való együttműködés kialakítása</i>				
Esetmegbeszélések, közös fejlesztési terv kidolgozása	Igazgató Gyermekvédelmi felelős	Szükség szerint	Jelenléti ívek Egyéni fejlesztési terv Éves munkaterv	A gyermekek sikeres differenciált fejlesztése
<i>Együttműködés az iskolával</i>				
Óvoda-iskola átmenet megkönnyítése. Közös programok szervezése.	Igazgató	Éves munkaterv szerinti időpontokban	Csoportnapló - Látogatások	A HH és HHH gyermekek sikeres iskolai beilleszkedés
Elsősök nyomon követése az iskolában	Igazgató	Éves munkaterv szerinti időpontokban	Feljegyzés	
<i>Személyes, partnerközpontú kapcsolat kialakítása szülőkkel</i>				
Partnerközpontú kapcsolat kialakítása a szülőkkel. Egyéni beszélgetések Szülői értekezletek	Óvodapedagógusok	Óvodakezdés előtt Napi rendszerességgel Értekezlet évente háromszor	Csoportnapló Anamnézis Jegyzőkönyv	Partnerközpontú kapcsolat kialakítása, sikeres együttműködés
Egyénre szabott beszoktatás	Óvodapedagógusok	Befogadás ideje alatt	Befogadási terv	
Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről	Óvodapedagógusok	Igény szerint, de minimum háromhavonta	Pedagógiai Program Jegyzőkönyv	
Gyermeki produktumok megtekintése	Óvodapedagógusok	Folyamatos	Pedagógiai Program Szervezeti és működési Szabályzat	

Együttműködés a szülőkkel:

A gyermek nevelése elsődlegesen a család joga és kötelessége. Az intézménynek a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve kell részt venni a gyermekek gondozásában, nevelésében, oktatásában, illetve szükség szerint a lehetőségekhez mérten törekedni kell a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására, hogy a gyermek egészséges személyiségfejlődése a társadalmi integráció

irányba mutasson. Ezért fontos, hogy lehetővé tegyünk a szülők számára a tevékeny bekapcsolódást az intézmény életébe.

A nevelésünkben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A család a kiindulópont, mivel a gyermek a családban működő interakciós mintát tükrözi vissza, így képet kapunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása hozzájárul a család életminőségének javításához. A családot nyílt rendszernek tekintjük, amely környezetéből folyamatosan felvesz és lead információkat. A család tagjainak egyikében létrejövő változás hat a többi családtagra is, illetve visszahatás is történik. A rendszerszemléletre építve közvetítjük a szülők felé a feltétel nélküli elfogadás jelentőségét.

A különböző kapcsolattartási módok során nagy hangsúlyt fektetünk a szülők kompetenciájának fejlesztésére annak érdekében, hogy a gyermeki személyiség teljes kibontakozása, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődése megvalósulhasson.

Tudatosítjuk a szülőknél, hogy ha olyannak szeretik gyermeküket, amilyen, azzal megalapozzák önbizalmát, biztonságérzetét, és erőt adnak nekik későbbi krízishelyzeteik kezeléséhez. A feltétel nélküli elfogadás mellett, a gyermekkel töltött minőségi idő fontosságát is kiemeljük, hiszen ez az érzelmi intelligencia fejlesztésének a feltétele. Az érzelmek kifejezésének, megértésének és szabályozásának képessége egyrészt velünk született, másrészt tanult. Kialakulása a megfelelő érzelmi visszajelzéseken alapul.

A szülőkkel való együttműködés az otthon és az intézmény világának találkozásával, a szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben a pedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van. A gyermekek fejlődéséről, magatartásában, érzelmi életében bekövetkezett változásokról, tanulási képességeiről szóló tájékoztatás a csoport pedagógusának, adott esetben az igazgatónak a feladata és kötelessége.

Az intézmény igazgatója támogatja a szülői szervezet (SZMK) megalakítását, működését.

A szülők maguk közül 4-5 képviselőt, azaz választmányi tagot választanak, a választmányi tagok saját maguk közül választják meg vezetőjüket, személyére az igazgató javaslatot tehet. A szülő ezen szervezeti és működési szabályzatnak megfelelően gyakorolhatja mindazokat az egyéni jogokat, amelyek őt, mint a szülői munkaközösség tagját megilletik.

A szülői munkaközösség alapvető céljai:

- A szülők tájékoztatása, véleményük kikérése és érdekeik képviselése a gyermekük oktatásával, nevelésével, a nevelés, oktatás körülményeivel kapcsolatos kérdésekben.

- Az oktató-nevelő munkát együttműködésükkel segítő szülők összefogása. A szülők-szülők, a szülők-intézmény a szülők-szülői szervezet közötti kapcsolat kialakítása, megszervezése és működtetése.
- Az intézményben folyó oktatási és nevelési munkával kapcsolatos állásfoglalás, észrevétel kialakítása, a pedagógiai munka támogatása, a nevelési, oktatási feltételek javítása.
- Az oktatás feltételeinek és minőségének javítása az intézménybe járó gyerekek érdekében. A felmerülő problémák közös megoldása.

XI. MADÁRBARÁT ÓVODA

„Vendég vagy a világban, és ez a világ, szép vendégfogadó. Van napsugara, vize, pillangója, madara. Van virágja rengeteg sok. Tanulj meg örvideni nekik! Igyekezz többet törödni azzal, ami még a világ szépségeiből, csodálatosképpen megmaradt.”

/Wass Albert/

Óvodánk elkötelezett a környezettudatos nevelés mellett, ennek részeként 2025 tavaszán elnyertük a **Madárbarát Óvoda** címet. Célunk, hogy gyermekeinket a természet védelmére, különösen a madarakra vonatkozóan érzékenyítsük, és eközben támogassuk őket a fenntartható jövő iránti elköteleződésben. A madarak kulcsszerepet játszanak a természetes ökoszisztémák fenntartásában, és óvodánk célja, hogy a gyerekek már kicsi korban megismerkedjenek a madarak életével és védelmük fontosságával. A Madárbarát Óvoda olyan hely, ahol a gyerekek megtanulják, hogy a természet részei vagyunk, és felelősségünk van abban, hogy megőrizzük a környezetünket.

A Madárbarát kert kialakításával és a program keretében végzett tevékenységekkel a gyerekek közvetlen kapcsolatba kerülhetnek a természettel:

- **Madármegfigyelés:** megfigyeljük a gyerekekkel közösen a kertünkben és környékén élő madarakat az életüket, viselkedésüket, szokásaikat.
- **Kézműves foglalkozások:** A gyerekek saját kezűleg készíthetnek madáretetőt, madárgolyót, amelyeket a kertünkben helyezünk el.

- **Kertépítés:** A gyerekekkel közösen ültetünk fákat, virágokat, amelyek vonzóak a madarak számára, és segítenek a biodiverzitás fenntartásában.

A Madárbarát Óvoda nemcsak a gyerekeknek, hanem az egész közösségnek egy fontos tanulási lehetőség. A madarak védelme nem csupán szórakoztató, hanem komoly felelősségteljes tevékenység.

Célunk:

- A gyerekek jobban megismerjék a különböző madárfajokat, azok élőhelyeit, táplálkozási és szaporodási szokásait valamint a hideg- meleg évszakokban való gondoskodást.
- A gyerekek szeretettel és tisztelettel közelítsenek a természethez, és felnőttként is vigyázzanak arra, hogy mindannyian védjük azt.

XII. ÓVODAKERT PROGRAM

Intézményünk pályázata pozitív elbírálásban részesült Az Iskolakerti Alapozó Alprogram VI. ütemében 2025-ben. Ez egy nagyszerű lehetőség számunkra, hogy ovisainkat közelebb hozzuk a természethez, ami talán sohasem volt még ennyire fontos és aktuális teendő. Az Iskolakerti Alapozó Alprogram VI. ütemét az Energiaügyi Minisztérium támogatta és az Iskolakertekért Alapítvány bonyolította le szakmai szervezetként.

Az óvodakert, mint a fenntarthatóságra nevelés, környezeti nevelés egyik leghatékonyabb helyszíne és eszköze. Olyan tevékenységrendszerrel tudjuk kialakítani, majd működtetni a kertünket, melyek révén a gyerekeknek közvetlen kapcsolata alakul ki a természeti környezettel (benne a növényekkel, állatokkal, társaikkal és önmagukkal), amelyben megtanulnak alkalmazkodni, megoldani, tervezni, kivárni, együttműködni és elfogadni.

Az óvodakert gondozása során számtalan tematikus kapcsolódási lehetőség nyílik a gyermekeknek környezeti nevelés mellett, mint pl. az egészségnevelés, tehetség gondozás, terápiás fejlesztések, stb.

X. FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja
2. Chrappán Magdolna- Fábián Katalin: Tevékenységközpontú óvodai nevelési program, Fabula Humán Szóig Bt, 2007
3. Mérei F. - V. Binet Ágnes: Gyermeklélektan, Gondolat, Budapest, 1978
4. dr. Tótszöllősyné: Mozgásfejlesztés az óvodában
5. Zilahi Józsefné: Mese- vers az óvodában, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1998
6. Pereszlényi Éva, Porkolábné B. Katalin: Játék-Mozgás-Kommunikáció
7. Balogh Katalin Gabriella- Kendrella Ágnes: Így tervezünk mi (Ősz, Tél, Tavasz), Novum Könyvklub
8. Balázsné Szűcs Judit – Szaitzné Gregorits Anna: Szabadon,, játékosan, örömmel, Szorbit BT, 1998, Budapest
9. Balázsné Szűcs Judit: Az ember aki óvodás
10. Balázsné Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár?, Alex typo, 1992
11. Óvodai nevelés játékkal, mesével (elmélet és módszertan), Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1996
12. Lázár Katalin: Népi játékok, Szegedi Kossuth Nyomda Kft., 1997
13. Perlai Rezsőné: Az óvodáskor fejlesztő játécai
14. Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban

15. Asztali Anett- Horváth Judit-Horváthné Csapucha Klára- Dr. Rónáné Falusi Júlia:
Amit az óvónőnek észre kell venni, Flaccus Kiadó, Budapest, 2007
16. Perlai Rezsőné: Matematikai játékok óvodáskorban, Flaccus Kiadó, 2014
17. Perlai Rezsőné: Az óvodáskor fejlesztőjátékai, Flaccus Kiadó, 2014
18. Fazekasné Fenyvesi Margit – Józsa Krisztián – Nagy József – Vidákovich Tibor:
DIFER programcsomag Mozaik, Szeged
19. Lukács Józsefné- Ferencz Éva: Kerek egy esztendő (Tavaszi, Nyári, Őszi, Téli) Flaccus Kiadó, Budapest, 2013
20. Perlai Rezsőné: Erkölcsi nevelés az óvodában, Flaccus Kiadó 2014
21. Porkolábé: Kudarccal az iskolában

XI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Program elkészítése az igazgató felelősége, a nevelőtestület véleményének figyelembevételével, amely a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A Pedagógiai Programban foglaltak megtartása az intézmény valamennyi alkalmazottjára kötelező, megszegése esetén az igazgató munkáltatói jogkörében intézkedhet.

Az óvodai nevelési program módosítása

A nevelési program módosításának indokai:

- Jogsabályi változás esetén,
- Nevelőtestületi javaslat

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

Óvodánk Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A program egy-egy példánya a következő helyeken tekinthető meg:

- Jásd Község honlapján
- intézményi irattárban
- az igazgatói irodában.

Nyilatkozatok

A Jásdi Mesevár Óvoda Szülői Közössége, a Jásdi Mesevár Óvoda Pedagógiai programjának elfogadásához a véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Kelt: év hó napján

.....
A szülői szervezet elnöke

A Jásdi Mesevár Óvoda nevelőtestülete határozatképes ülésén készült jegyzőkönyvben szereplő ...100..... %-os igenlő elfogadó határozat alapján2025..... év0..... hó napján a Jásdi Mesevár Óvoda Pedagógiai programját határozatszámmon elfogadta.

Kelt:

Ph.

.....
Igazgató

Fenntartóra többletkötelezettség hárulhat az alábbi programokkal kapcsolatosan:

- Bozsik Program
- Óvodakert Program
- Madárbarát Óvoda Program
- Kirándulás

Fenntartó nevében nyilatkozom, hogy az előbb felsorolt programokból adódó többletkötelezettségeket vállaljuk.

Jásdi Mesevár Óvoda Pedagógiai Programját a fenntartó a...../2025. számú határozatával jóváhagyta.

Kelt:

Ph.

.....
Fenntartó

